

Эхэ найхан нютагаа эд камта мандуулая!

БУРЯАД УНЭН

1921 оной
декабриин 21-нээ
гарана

Бүгэдэ
арадай
газетэ

1996
МАРТЫН
16
Хабарай эхин сагаан
бар
ларын 27
СУББОТО
гарагай 7
№51 (19391)
Газетын сэн
хэлсээтэ.

Мүнөөдэрэй шухала асуудал

Углөөдэр - Гэр байрын-коммунальна ажахын
хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

ХАНГАЛГА - ХАМТЫМНАЙ ЗОРИЛГО

Хотын гэр байрануудые ашаглалгын ажал хаанашье, хэдынэйшье сагта хүнгэн байхан байхагүй гэжэ һананам. Юуб гэхэдэ, хүдэлмэрилэгшэднэй өөһэднйгөө ажал гүйсэд найнаар мэдэжэ хүдэлхэһөө гадна, үшөө хүниие хүдэлмэрилэгшэднэй байхандаа зорилгоёо дүүргэнэ гэжэ хэлэмээр юм.

Түхэрээн сүүдхын хэдынэйшье үедэ хуушархан хэрэгсэлнүүд эбдэржэ, халуун, хүйтэн үһанай адхарха, хаагдахада, зайн галай таһагдахада, манай хүдэлмэрилэгшэдтэ хүн бүхэнэй хандаса ондо ондоо байдаг. Нэгэниинь гуйха, хоёрдохинь гомдохо, гурбадахинь шанга эрилтэ табиха, гэмэрхэ, харааха гэхэшэлэн тэсэбэрилэгшэднэй хүнэй байхын аргагүй ушаршье төхөөлдодог ааб даа.

Манай хангадаг 102-дохи, 111-дэхи, 113-дахи кварталнуудта 5 мянга гаран хүн ажаһуудаг. Тэдэниие манай 60-аад хүдэлмэрилэгшэд хангадаг юм.

Шэнэдхэн хубилалгын урда тээ мүнгэн һангай, запас хэрэгсэлнүүдэй талаар жэшээгүй һайн байхан гэшэ. Энэ баригдажа байхан шэнэ райониие хангаха үнэтэй, хүсэтэй түхэрэлэгшэднүүд хараалагдаһан байгаа. Арайл баригдажа үрдэгшэднэй иимэ хубилалтын болошониинь халагламаар юм. Уһа түридэг станциин мүнөө болотор баригдаагүй ушарһаа олоороо уһа хэрэгсэлгын үедэ, лаблабал үдэшин 5-6 сарһаа һүниин 11 сар болотор дээдэ дабхарта байхан зондо уһа хүрэгжэ ошоногүй.

Иимэ эрхэ байдалда байһан зоной гомдохо, гүйдэхэнэ гайхалгүй. Халуун уһаар хангажа эхилэнһээмнай хойшо зон хүйтэн уһа хоёр дахин ехээр хэрэглэдэг болонхой.

Эндэ гансаараа бүтээхэ юумэн байдаггүй. Эдэ хүдэлмэрилэгшэднэ хүтэлбэрилжэ, иимэ ажахы даажа байһан хадаа кварталнуудайнгаа зоной байдал һайжаруулхын тулаада шухала хэрэгсэлнүүдые, түхэрэлэгшэднүүдые бэдэржэ, нилээд ябагдадаг гэшэ.

Энэ талаар Октябрска районой гулваа Н. Ф. Михалёв, тэрэнэй орлогшо байһан Б. Ц. Дымбрылов болон ажаһуудалай-коммунальна ажахын таһагайхидай манай зоболон мэдэдэг, дэмжэдэг байһандань баярладагби.

Дулаа дамжуулгын талаар манай микрорайонууд хотын гол ТЭЦ-үүдһээ хангагдадаг бэшэ, амьяараа "Ключ" гэжэ гүрэнэй предприятиһаа дулаасуулагдадаг юм. Хүдэлмэрилэгшэднйгөө оролдолгын хүсөөр лэ сентябриин хахадаар айлуудта дулаа үгэжэ эхилдэгбди.

Хубилган шэнэдхэлгын һайн юумэн гэхэдэ, мүнгэтэй байбал, юушье бүтээжэ шадахаар болонхой. Гэбэшье арга боломжын байбашье, мүнгэнэй үгы дээрэнэ али бүхы юумэндэ хашагдаха ушартай бологдоно. Үнгэрэгшэ жэлэй май һараһаа үрнээ тоолуулжа эхилэнхэйбди. Мүнөө хүдэлжэ олоо болоһон мүнгэмнай бултал үри хаажа ябашана, гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Элшэ хүсэниэй, шулуу нүүрһэнэй сэнэй нэмэһэн ушарһаар урдань һанагдаагүй үри шэридэ

орошохоһил халагламаар юм.

Республикын дээдын зургаан, районийнай захиргаан манай байдал хараада абажа, арга зам хуулита ёһоор ололсоһой гэжэ һанагдана.

Манай саашанхи зорилго гэхэдэ, ажаһуугшадайнгаа коммунальна ажабайдалые удам һайжаруулга болоно. Энэ талаар 113-дахи, 102-дохи кварталнуудта томо, жэшээтэ бэшэһье һаа, айлай байха байрада эмнэлгын газар нээгээбди. Мүн нэгэ-нэгэ таһагануудые үгэжэ, телефонной автомат станцитай болонхойбди. Радио болон телефонуудые олошоруулжа зорилго табигдана.

Микрорайон бүхэндэ хүүгэдэй сээрлиг нээбэл, эндэхи зондоннай туһатай байгаа. Үхибүүдээ мэргэжэлтэ хүдэлмэрилэгшэдтэ харууһалуулаад, гэрэй эзэн эхэнэр хүдэлхэ аргатай болохо һаа даа. Ажалай хэды хоморшье һаа, ажалаха арга боломжотой олон эхэнэрнүүд гэртэ һууна бшуу. Нургуули-хүүгэдэй саад нээбэл, зомнай амаршаха гээд һанагдана.

Мүнгэн һангай талаар хэды хүшэр хүндэ байдалда ороошье һаа, хэрэг ажалаа мэдэдэг, нэгэн һаналгайгаар хүдэлдэг эбтэй зетэй коллектив байгууһанай ашаар ажалнай яһала урагшатай, районийнгоо зондо хүндэтэй ябанабди гээбэл, ехэ алдуу болохогүй ха. Мэргэжэлтэ ажалайнгаа һайндэрөөр слесарь-сантехник О. А. Кондыревой, жолоошод В. А. Кочетовой, С. И. Раднажаповай, модошо дархан А. Н. Соктоевой нэрэнүүдые дурдаха дурамни хүрэнэ. Гэбэшье энэнь һайнаар, тэрэнэ муугаар хүдэлнэ гэхэнэ бэрхэтэй. Нэгэн һаналтай коллективнай урдаа табигдаһан зорилгоёо бээлүүлхэ байха гэжэ найданаб.

А. НОРБОВ,
Гэр байра ашаглалгын 7-дохи управлениин
начальник.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ЮНЭДЭХИ СЕССИ ТУХАЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай юнэдэхи сесси үсэгэдэр хүдэлмэрээ эхилбэ. Сессиие Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М. И. Семёнов нээгээ. Арадай Хуралай юнэдэхи сессин нэгэ үдэр соо, мартын 15-да хүдэлөөд, байгша оной апрелиин 1-дэ хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлхээр хараалагдаба.

Сессийн түрүүшын үдэр "Буряад Республикын Арадай Хуралай Тоололгын палатын түрүүлэгшэ тухай (элидхэлшэ - Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М. И. Семёнов), Арадай Хуралай Экономика политика талаар комитедэй түрүүлэгшэ тухай (элидхэлшэ - Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М. И. Семёнов), Буряад Республикын Арадай Хуралай комитедүүдэй бүридэлдэ хубилалтануудые оруулха тухай (элидхэлшэ - Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо А. Д. Карнышев), Буряад Республикын

Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо А. Д. Карнышев), "Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай туһалагшад тухай" Дүрим баталха тухай (элидхэлшэ - Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М. И. Семёнов), Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотануудые бии болгохо тухай (элидхэлшэ -

Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо А. Д. Карнышев), Онохойн хунгуулийн 12-дохи, Улаан-Үдын Стеклозаводской хунгуулийн 63-дахи, Калашниковска хунгуулийн 55-дахи, Заречнын хунгуулийн 62-дохи округуудта Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудые хунгаха хунгалтые зарлаха тухай асуудалнууд (элидхэлшэ - Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М. И. Семёнов) хаража үзэгдэһэн байна.

Эдэ бүхы асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ Арадай Хуралай депутатууд А. Д. Карнышев, В. К. Агалов, В. Б. Саганов, В. Ф. Калашников, Ф. С. Самаев, Г. А. Айдаев, Л. С. Шилов, Б. Н. Намдаков, Б. Ц. Семёнов болон бусад хабаадаба. Эдэ бүхы асуудалнуудаар Арадай Хуралай сесси зохихо тогтоолнуудые баталан абаба.

Арадай Хуралай депутатуудай ноусаар дуугаа үгэлгын дунгуудээр Арадай Хуралай Тоололгын палатын түрүүлэгшээр Г. А. Айдаев, Буряад Республикын Арадай Хуралай Экономика талаар комитедэй түрүүлэгшээр А. Г. Нечаев, Буряад Республикын хунгуулийн комитсийн гешүүнээр Ц. Б. Батуев хунгадаба.

Энээгээр сесси забһарлал хэбэ. Арадай Хуралай юнэдэхи сесси хүдэлмэрээ байгша оной апрелиин 1-дэ үргэлжэлүүлхэ юм.

Буряад Республикын Арадай Хуралай ТОГТООЛ

Онохойн хунгуулийн 12-дохи, Улаан-Үдын Стеклозаводской хунгуулийн 63-дахи, Калашниковска хунгуулийн 55-дахи, Заречнын хунгуулийн 62-дохи округуудта Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай хунгалта зарлаха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал "Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай хунгалта тухай" Буряад Республикын Хуулийн 3-дахи, 4-дэхи статьянуудтай зохиладуулан, нигэжэ тогтооно:

Онохойн хунгуулийн 12-дохи, Улаан-Үдын Стеклозаводской хунгуулийн 63-дахи, Калашниковска хунгуулийн 55-дахи, Заречнын хунгуулийн 62-дохи округуудта Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай хунгалта 1996 оной июниин 16-да зарлаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ
М. И. СЕМЁНОВ.

Улаан-Үдэ хото.
1996 оной мартын 15.

РОССИН ФЕДЕРАЦИИН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ЗАСЕДАНИ ТУХАЙ

Россин Федерациин Правительствоын заседани Правительствоын Түрүүлэгшэ В. С. Черномырдиной хүтэлбэри доро 1996 оной мартын 14-дэ боложо үнгэрбэ. Россин Правительство Буряад Республикын социально-экономическа хүгжэлтын 2005 он хүртэгэрхи үе сагай программа баталба. Россин Федерациин Президент Б. Н. Ельцинэй зарлигаар тус программа Федеральна программа гэжэ тоологдохо юм. Россин Федерациин Правительствоын заседани дээрэ Буряад Республикын Президент-Правительствоын Түрүүлэгшэ Л. В. Потапов үгэ хэлээ.

А. ВАРФОЛОМЕЕВ,
Буряад Республикын Президентын ба
Правительствоын хэлбэлэй албанй
хүтэлбэрилэгшэ.

Москвада үнгэргэгдэхэ Буряад Республикын үдэрнүүдые угтуулан

Байгша оной мартын 19-23-най үдэрнүүдтэ Россин ниислэл Москва хотодо Буряад Республикын үдэрнүүд үнгэрхэн. Энэ ехэ шухала удхатай үйлэ хэрэгэй яагаад үнгэрхэ, ямар хараа зорилгонуудтай байһан тухай республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Л. Ч. НИМАЕВАТАЙ хөөрөлдэбэди. Нүүлэй үедэ Россин Федерациин олон субъектнүүд, жэшээн, Кабардино-Балкарай, Карелиин, Коми Республиканыуд Москвада соёлой үдэрнүүдые үнгэргэнэ байна. Республикымнай соёлой үдэрнүүд урда жэлнүүдтэ Москвада хэдэн дахин үнгэрэн түүхэтэй.

- Лидия Чимитовна, мүнөө бэлдэгдэжэ байһан ехэ хэмжээ ябуулга урданай хиаа илгаатай гү?

- Зүбдаа, ехэ илгаатай. Гансал соёлой, искусствын туйлалтанууды Москвада харуулахая түхээрнэ бэшэбди. Гол түлэб манай экономика арга боломжонууд тухай тодорхойгоор хөөрэхэ, тийхэ зуура манай предприятинууд болон фирмэнүүдэй хүгжэлтэдэ мүнгэ номолхо инвесторнүүдые олоходонь тухалха зорилготойбди. Россин бусад регионнуудтай, харин ороннуудтай, хилын саанахи гүрэнүүдтэй экономика нягта харилсаатай болохын тула

болохо выставкэ-ярмагуудай ажал ябуулга" гэхэн асуудалаар "түхэрээн шэрээ" эмхидхэгдэхэ. Ехэ выставкэ-ярмагнай РФ-гэй Правительствын дэргэдэхи "Росзарубежцентр" гэхэн эмхиин харгалзалга доро үнгэрхэ.

- Республикын үдэрнүүдэй экономика тала тухай яһала тодорхойгоор хөөрөбтэ. Соёлой болон искусствын программада тогтожо хэлыт.

- Түрүүшын үдэртэ гар урлалай, уран шэмэглэлэй выставкэ нээгдэхэ. Үдэшин 6 саг хахадта Чайковскийн нэрэмжэтэ Концертнэ зал соо мэргэжэлтэ артистнуудай болон уран найханай коллективүүдэй

"ЭХЭ НЮТАГАЙНГАА СОЛЫЕ УРГЭХЭ..."

республикынгаа эрхилдэг гол халбаринуудтай, эрхим продукция гаргадаг предприятинуудтай дүгөөр танилсуула хэрэгтэй бишу.

Түрүүлэн мартын 19-нэй үглөөнэй 11 сагта харин ороннуудай арадуудтай хани нүхэсэлэй байшанда республикын Президентын пресс-конференци үнгэрхэ. Тэрэл үдэртөө Хани нүхэсэлэй байшанда айхабтар ехэ эрдэмэй-промышленна выставкэ нээгдэхэ. Удаань, мартын 20-до, тэрэл байшан соо Буряад Республикын инвестициин түсэб-проектнүүдтэй танилсалга үнгэрхэ. Тэрэл үдэртөө Россин Федерациин Худалдаа наймаанай-промышленна палата уулзалга эмхидхэхэ. Хойто үдэрын республикын гадаадын экономика харилсаанай министр В. А. Ивановой хүтэлбэри доро Буряад-оронной гадаадын экономика ажал ябуулгы болон уласхоорондын харилсаа холбоо хүгжөөлгын асуудалаар "түхэрээн шэрээ" үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Россин Федерациин минерально-түүхэй эдэй комплексын бүридэлдэ Буряад оронной эзэлдэг нуури ба байгаагийн баялигууды ашаглалгын хараа шэглэлнүүд эндэ зүбшэн хэлсэгдэхэ, тодорхой хөөрөлдөөндэ олзын хэрэг эрхилэгшэд, инвесторнүүд хабаадаха юм.

Мартын 22-то "Байкалэкспоцентр" бүлгэмэй генеральна директор И. И. Макальскийн хүтэлбэри доро "Дэлгүүрэй экономикын зэмсэг

ехэ концерт табигдаха. Бүхыдөө 100 гаран уран бэлигтэн Буряад ороноо түлөөлхэ. Мартын 20-до Россин Уран зураашадай холбооной выставкэнүүдэй зал соо зураашадаймнай бүтээлнүүд табигдаад, 3 долоон хоногой туршада москватай хидай анхаралда дурадхагдаха юм.

Тэрэл үдэртөө Федерациин Советэй байшан соо Б. Кимэй хүтэлбэрилдэг хүгжэдэй хоорой концерт болохо. Үдэшэниин Буряадай гүрэнэй оперо болон баледэй академическэ театрай солистнууд Хаммерай худалдаа наймаанай түбтэ уран бэлигэ харуулахаар түсэблэнэ. Орденго театраймнай одод Москва шадарай Руза хотодо, мүн Россин Композиторнуудай холбоондо концерт үгэхэ. Московско областин Шаховска райондо - "Бама сэсэг" ансамбль - театр, Ногинско райондо - "Судьбинушка" ансамбль уран бэлигэ бэлэглэхэ юм. Ятаг дээрэ наададаг басагадай ансамбль мартын 22-то дуу, хүгжэмөө дэлгэхэ. Кузьминки хотын Искусствын ордон соо республикымнай уран бэлигтэниие угтан абахаар хүлээгдэнэ.

Россин кино-түбтэ "Буряад орон "Чингис хаанай үри һадаһанһаа" мүнөө хүрэтэр киноискусствада" гэхэн үдэшэдэ ерэгшэд Буряадһаа гараһан режиссёрнуудай, артистнуудай уран бэлигтэй танилсаха аргатай. Гадна Түб Азиин арадуудай эрдэни зэндэмэни болохо "Гэсэр" эпосэй 1000 жэлэй ойтой дашарамдуулан, тэрэнтэй

танилсалга болохо. "Түбэд медицинын атластай" танилсалгы республикын элүүрые хамгаалгын министр Б.Г. Бальжиров түрүүтэй бүлэг эрдэмтэд, эмшэд мартын 21-дэ үнгэргэхөөр хараалагдана. Зүүн зүгэй медицинын түбэй эмшэдэй туйлалтанууд тэндэ харуулагдаха, заагагүй бултанай анхарал татаха байха гэжэ найдагдана.

- Манай Буряадай үзэсхэлэн байгааи, алдарт Байгал ариухан далаймнай холо ойгуур суурхадаг. Энэ ушары хэрэглэн, республикада аяншалга эмхидхэхэдэ хэрэгтэй мүнгэ номолхо, тэрээнһээ олзо доход оруулаха асуудалые шийдэхэ талаар хэмжээ ябуулганууд баһал үнгэрхэ байгаа ёһотой.

- Мартын 21-дэ "Буряад Республикада аяншалга хүгжөөлгын хараа шэглэлнүүд" гэхэн асуудалаар "түхэрээн шэрээ" үнгэргэгдэхэ (хүтэлбэрилэгшэнь С. В. Мантуров). Тийхэдэ ерээдүй аяншалгын ехэ комплекстой танилсалга эмхидхэгдэхээр хараалагдана.

Арадуудай хани нүхэсэлэй байшангай конференц-зал соо мартын 22-то В. Е. Гулгоновой хүтэлбэри доро "Байгал - бүхы дэлхэйн удха шанартай байгаагийн үзэсхэлэн" гэхэн "түхэрээн шэрээдэ" эрдэмтэд, мэргэжэлтэд, журналистнууд олоор хабаадаха. Хүн түрэлтэнэй нангин худаг болохо Байгал далайе аршалан хамгаалгын асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэхэ юм.

Эдэ уулзалгануудай үедэ гансал манай Буряадай бэшэ, харин бүхы Россин политическэ, экономика байдалда хабаатай орёо асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэхэ гээшэ. Жэшээн, мартын 20-до Россин Мишпацта "Россин Федерацида ажаһуудаг үндэһэтэнэй хоорондын харилсаанай асуудалнууд" гэхэн темээр хөөрөлдөөн болохо.

Эдэ үдэрнүүдэй үедэ манай экономикодо тон шухала хэлсээнүүдтэ гар табигдаха бээ гэжэ найданабди. Мүн мартын 22-то, Россин Соёлой министрствэдэ Буряад Республикын болон Россин Федерациин Правительствануудай хоорондо соёлой талаар хани харилсаан тухай хэлсэндэ гар табигдаха юм. Республикын үдэрнүүдые эмхидхэхэдэ, ехэ гаргашатай байна. Россин Правительствын Түрүүлэгшэ В. С. Черномырдин федеральна бюджетһээ 5 миллиард түхэриг номолхо тухай бидэнэртэ найдуулаа хэн. Тийгэбэлнь бүхы гаргашанууднай тэхэриуулэгдэхэ. Энэ бүхы оролдолгомнай Эхэ нютагайнгаа солые үргэхэ хэрэгтэ зориулагдаха юм.

- Найнта даа, Лидия Чимитовна. Ниислэл Москвада Буряад ороноо нэрэ хүндэтэйгөөр түлөөлжэ, һанаһанаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ бусахыетнай хүсэнэб.

Т. САМБЯЛОВА хөөрөлдэбэ.

ШАГНАЛНУУД

Хуули ёһо бэхжүүлэгдэ габыятай байһанайнь, сүүдэй зургаануудта аша үрээ хэтэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной февральин 26-най Зарлигаар Буряад Республикын Конституционно сүүдэй судья Мурзина Елена Александровнага "Буряад Республикын габыята юрист" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо.

Хүгжэмэй искусствые хүгжөөлгэдэ гористой хубишые оруулһанайнь түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной февральин 26-най Зарлигаар Буряадай гүрэнэй оперо болон баледэй академическэ театрай оперын солист Буруев Владимир Яковлевиче Буряад Республикын Хүндэлэлэй, грамотаар шагнаба.

Физкультура ба спортые хүгжөөлгэдэ габыятай байһанайнь, спортсменүүдые бэлдэлгэдэ эдэбхитэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной февральин 26-най Зарлигаар "Трудовые резервы" бүлгэмэй олимпиадага бэлдэлгын түбэй ахалага тренер Мироманов Борис Васильевиче Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

Хүдөө ажахыда үни удаан саг соо оролдосотойгоор хүдэлмэрлэнэйн түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной февральин 26-най Зарлигаар Загарайн аймагай "Талецкий совхозой ахамад зоотехник Сандаков Гомбо Дымбеевиче Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

Үйлэсбэригэ амжалтануудые туйлаһанайнь, үни удаан саг соо оролдосотойгоор хүдэлмэрлэнэйн түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной февральин 26-най Зарлигаар Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба гэбэл:

Гаськов Владимир Фёдоровиче - "Татауровын автореммаш" гэжэ акционернэ бүлгэмэй генеральна директор.

Трифорова Валентина Ивановнае - "Бурятэнергоспецремонт" гэжэ акционернэ бүлгэмэй штукатур-шэрдэгшэ.

Дороһоо ургажа ябаа залуу үетэниие хургалгада ба хүмүүжүүлэгдэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной мартын 6-най Зарлигаар Хэжэнгын аймагай хүүгэдэй болон эдиришүүлэй зохёохы байшангай директор Намдакова Антонина Будаевна Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

АРХИ ҮНЭТЭЙ БОЛОБО

Россин Правительствын байгша оной февральин 8-да баталан абаһан тогтоолые бэелүүлхэ талаар Россин Экономикын министрство февральин 20-до шийдэхбэри абахадаа, мартын 12-ноо архин сэн нэмээбэ. Тусхайлан хэлэбэл, Россин бүхы регионнуудта, мүн СНГ-гэй ороннуудһаа Россиде асарагдаһан 28 градусһаа дээшэ хатуу архи дарһанай зүйлнүүдтэ ийгээ эгээл бага сэн тогтоогдобо: архи нэрэдэг эмхинүүдтэ (амһартын сэнгүйгөөр) литр архида - 15720 түхэриг, оптоор наймаалхадаа (амһартын сэн оруулаад) литр архида - 16200, розничноор худалдахадаа (амһартын сэн оруулаад) литр архида - 18400 түхэриг.

СНГ-дэ ородоггүй ороннуудһаа асарагдаһан гү, али тэндэ үйлэдбэрилэгдэнэ 28 градусһаа дээшэ хатуу архи дарһанай зүйлнүүд

рознично ба оптово наймаанда табигдахадаа, литр бүхэниинь (амһартын сэн оруулхада) 40.000 түхэригтэ хүрэхэ байна.

Эгээл бага сэн ямар юумэнүүдтэ үндэһэлжэ зохёогдоһон байгааг гэхэдэ, оптово сэнһээ, акцизай табисаһаа, нэмэлтэналогой сэнһээ, СНГ-дэ ородоггүй ороннуудһаа асарагдаһан продукцияин лицензиинт түлбэри: тамуужанай сэнһээ, тамуужанай түлбэриһөө бүридэнэ.

Россин Правительствын февральин 8-да баталан абаһан тогтоолой үндэһөөр 28 градусһаа дээшэ хатуу архи дарһанай зүйлнүүдтэ акцизай табисань 85 процент гэхэ гү, али литрын 10000 түхэригһөө доошо бэшэ байха болоно.

Манай корр.

Хабарай тарилгада хэр бэлдэнэб?

ГАНСАЛ ТУҢАЛАМЖА ХҮЛЕЭГЭЭД НУУХАГУЙ

(Республиканска штабай ээлжээтэ заседаниһаа)

Үдэр хоногой үнгэрхэ бүри газар дайдын үнгэ шарай хүбилжа, урин дулаанай амин улам элээр үзэгдэдэг болобо. Энэнтэй хамта хүдөөгэй таряшад, механизаторнууд баһал үдэр бүхэндэ ерэхэ хабарай тарилга тушаа һанаа сэдхэлээ табижа, тэрээндэ хайшан гээд бэлдэхэ гэшэбибди гэжэ бодомжолжо, һанаата боложо байһаниинь элитэ.

Тэрэшэлэн аймагуудай, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, республикын засаг түрэ, дээдын зургаануудшы энэ үедэ баһал һанаа амар нуунагуй ааб даа.

Һаяшаг Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо В. К. Агаловой хүтэлбэри дор республиканска тусхай штабай ээлжээтэ заседани үнгэргэгдэжэ, тэндэ аймагуудта хабарай тарилгада бэлдэхэ хүдэлмэрийн ямараар ябуулагдажа байһан тухай асуудал хэлсэгдээ.

Энээн тушаа республикын хүдөө ажахын болон эдээ хоолой министр А. М. Шевченко мэдээсэл хэһэн байна.

- Байдал орёохон лэ гэжэ абаһаар хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ жэлдэ олохон ажахынууд хабарай тарилгы хүсэд дүүрэнээр хэжэ шадахагүйдөөшье болохо. Харыт даа. Байгша оной хабарай тарилгы хаһа сагтань үнгэргэхын тула 2780 гэнжэтэ трактор хүдэлгэгдэхэ болоно. Тиихэдэ мүнөө бүхы сеялжэ, культиваторнуудай оройдоол хахадын, анзаһануудай 45 процентнь лэ заһабарилгада нэрэтэй. Машина, техникэ түгэс бэлэн болгохын тула эгээл багаар абахада, 13 миллиард түхэриг мүнгэ олохо шухала. Тэрэнэй 7 миллиард шахуу түхэригөөр газарай хүрһнэ элдүүрилхэ машинануудай шухала хэрэгсэлнүүдые худалдажа абаха болонобди. Анзаһануудай шэнэ хурса лемехүүд, культиваторнуудай хутагануудгүйгоор хайшан гээд газар хахалха, элдүүрилхэбибди? - гэжэ А. М. Шевченко хэлэбэ.

Республикын Арадай Журалай багалһан бюджетэй ёһоор, трактор, машинануудай запас хэрэгсэлнүүдтэ худалдажа абаха хэрэгтэ 7 миллиард түхэриг мүнгэн талалагданхай гэжэ тоологдонго. Тээд тэрэ мүнгэниинь мүнөө хүрэгтэр үгы, запас хэрэгсэлнүүдынь байхагүй. Саг ошоожол байна гэжэ министрэй хэлэһэнһээ ойлгохоор болоно.

Хабарай тарилгада бэлдэхэ талаар ямар хүдэлмэрийн хэгдэжэ байһан тухай Бэшүүрэй аймагай захиргаанай гулаа А. Ефимов, Хягтын - В. Стручков, Мухар-Шэбэрэй хүдөө ажахын управлениин начальник

В. Викулов гэгшэд заседани дээрэ тоосоо.

Эдэмнай орооһо таряа эгээл хэээр тарилга аймагуудай тоодо орно бшуу. Гэбэшье эдэ нэрлэгдэһэн аймагуудай ажахынуудта хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ трактор, машинанууды заһабарилга ехэл аали нобшоор ябуулагдана. Жэшэнь, Мухар-Шэбэрэй аймагта тракторнуудайнь - 65 процент, анзаһануудай оройдоол - 37, сеялжэнүүдэй - 29, культиваторнуудай 39 процентнь лэ заһабарилгадаа. Бэшүүрэй, Хягтын аймагуудай ажахынуудташы баһал иимэрхүү байдал үзэгдэнэ.

Хэды орёо бэрхэтэй байдалай тохёолдоод байбашье, али нэгэ аргынь оложо, техникээс муу бэшээр заһабарилжа байһан ажахынуудшы бии. Тэрэл Мухар-Шэбэрэй аймагай Лениней нэрэмжэтэ колхоздо хабарай тарилгада хабаадуулагдаха тракторнуудайнь 88 процент бэлэн болгогдонхой. Түгнын нүхэсэлэйхид тракторнуудайнгаа 93 процентые заһабарилаа. Хягтын, Бэшүүрэй аймагуудташы иимэрхүү жэшээнүүд бии.

Үшөө нэгэ һанаа зоборитой асуудал гэхэдэ, Мухар-Шэбэрэй аймагта 562 тонно, Бэшүүртэ аяар 970, Хягтада 500 тонно тарилгын үрэнэн дутуу байха юм. Тэрэниие худалдажа абаха гэхэдэ, ажахынуудта мүнгэн үгы. Бии байһан үрөнөнэй тарла сөборлөжэ, нэра һамкинда гаргажа, тарилгын шанарта хүргэхэ хүдэлмэришы биратай хэгдэнэгүй.

Урда жэлэйхидэл адли, энэ жэлдэшы эдэ аймагууд ургаса дээшэлүүлхэ минеральна үтэгжүүлгэ, элдэб хоро гэхэ мэты худалдажа абаха аргагүйдэнэ. Шэнгэн түлишэ, тоһодолгын хэрэгсэлнүүдэй дутамаг дээрэнһээ таряалан, сабшалан дээрэ нагшэбхэ гаргаха хүдэлмэри оройдоошы ябуулагдаһагүй.

Юрэдөөл, ямаршы асуудал абаад үзэ, үнөөхи зоболонто мүнгэнэй дутагдал яаха аргагүй хашаад, хаагаад байна бшуу.

Гэхэтэй хамта үнгэрһэн жэлдэ баһал иимэрхүү байдалай тохёолдохёо байхада, республикын диалэхи олон ажахынууд Эдээ хоолой федеральна корпорациин Буряадай филиалһаа эд хэрэгсэлэй урьһаламжаар мүнгэ абажа, хүдөө ажахын бүхы шухала хүдэлмэриие саг соонь үнгэргөө һэн. Байгша ондошы хабар болохо тээшэ Эдээ хоолой корпорациин филиал руу харгылдаг зон яһала олон болонхой. Мүн урид абаһан үриее түлөөгүйшы ажахынуудай түлөөлэгшэд иишэ ерэнэд.

Жэшэнь, Бэшүүрэй аймагай олохон ажахынууд корпорацида эд хэрэгсэлэй урьһаламжаар аяар 4,8

миллиард түхэригэй продукци тушаажа, мүнгэ түлэхэ аад, тэрэнээ түлэхээ яаранагуй. Аймагай захиргаанай гулаа А. Л. Ефимов заседани дээрэ тоосоходоо, ажахынуудайнгаа үриее хээзэ, хайшан гээд бусаахаа байһан тухай нэгэшые үгэ хэлээгүй. Энээн дээрэнһээ ойлгоходо, урдынхидал адли энэшые удаа тэрэ үринь иигэн-тиигэн түлэгдэнгүй үнгэрнэ бээ гэжэ бододог хүтэлбэрилэгшэд тэндэ биил хаш.

Иимэ "найдалай" һайн юумэндэ хүргэхэгүйнь эли. Корпорацитай баталһан хэлсээнэйнгээ ёһоор, урьһаламжа абаад, тэрэнээ бусаагагүй ажахынуудтай дахин хэлсээн баталагдахагүй гэжэ заседани дээрэ сэхэ хэлэгдээ. Тиихэдээ зарим ажахынууд мүнгэгүйдэжэ, хабарай тарилга хэжэ шадахагүйдөө болохонь.

- Жэшээ болгон дурдахада, Бэшүүрэй аймагай гурбан лэ ажахы: хүдөөгэй хамтын "Новосретенский" предприятия, "Победа" болон Калининой нэрэмжэтэ колхозууд саг соонь үриее түлэжэ, Эдээ хоолой корпорациин филиалтай дахин хэлсээ баталаа.

Тобшолом хэлэбэл, гансал дээрэнһээ туһа хүргэхынь, ходо мүнгэ үгэжэ байхынь хүлээгээд нууха саг дүүрээ. Өһөдөө оролдожо, ухаагаа гүйлгэжэ хүдэлхэ хэрэгтэй гэжэ тохёолдохон байдал үшөө дахин һануулна.

Ерэхэ хабарай тарилгын үедэ таряанай ургаса, ондоошы ургамалнууды хорхой шумуул, хоротонһоо, элдэб үбшэнһөө хамгаалха химийн зүйл - хоро болон бусад зүйлнүүды хэрэглэхэ, энээндэ тусгаар мүнгэ һомолхо тухай асуудал заседани дээрэ харагдаа. Ургасын дайсал - зумбараа, хулганаа, хорхой шумуул гэхэ мэтэтэй тэмсэхын тула 82 мянган гектарта, буртаг ногоо сэбэрлэхээр 80 мянган гектарта хоро саһаа, 80 мянган тонно үрэнэ хордожо тариха шухала болоно гэжэ Ургамал хамгаалалгын республиканска станциин начальник И. А. Баглаев мэдээсэбэ. Эдэ бүгдэндэ 1,7 миллиард түхэригэй хоро болон препарадууды худалдажа абаха хэрэгтэй.

Буряад Республикын Президент А. В. Потанов заседанида хабаадалсажа, хабарай тарилгада бэлдэхэ талаар зайлашагүй шухала хэмжээнүүды абаха тушаа олон ажалалтанууды хэлээ, сугларагшадай асуудалнуудта харюусаа.

З. ТЭЛИН,
манай штатнабэшэ корр.

Үглөөдэр - Гэр байрын-коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

"05" - ГЭРЭЛ БАДАРГААДАТ АЛБАН

албанай начальник Г. Г. Михалёв хөөрөбэ.

Гэбэшье гомдол дуулаад, хэмжээ абхуулаад орхидоггүй, эдэ бүгдэ тухай городой захиргаанай хүтэлбэрилэгшэдтэ заатагүй мэдээсэдэг юм. Ямар нэгэн трамвай рельсхээ хадуураа гү - хэн энэ байдал заһахаб, бог зөөдөг машина ажалдаа ямар ушарһаа гараагүйб, халуун уһан юундэ үгтэнэгүйб - юрэдөөл, һанаагаа табижа юумэн дууһадаггүй даа.

Түлишын хаһын эхилхэдэ, илангаяа бэрхэтэй болодог. Сүүдхын туршада 400 гаран мэдүүлгэ-гомдол "05" гэнэн

утаһаар абтадаг байгаа. Зохихо эмхинүүд эдэ гомдолнуудай үндэһөөрхэр хүдэлнэб, хэды соо дутуу дунданууды усадхахаб гэжэ хинаха хэрэгтэй бшуу.

Үбэлдөө дулаанай сетнүүдтэ авари олоор болодог. Эндэ хабаатай предприятинуудай техникэскэ байдал тус албанайхид хинаха, һануулга хэхэ, түргэдүүлхэ эрхэтэй, уялгатайшы.

- Гомдолнуудай үндэһөөр түргэнөөр хэмжээ абахын тула дулаагаар, уһаар, зайн галаар хангалгын схемэ-гурим, ямар котельнүүд хаана түбхинэнхэйб гэхэ мэтэ

мэдээсэтэй байха ёһотойбди. Үгы һаа, тулгардаха, удаархабди, ажалаймнай үрэ бүтээсэ доошолхо, - гэжэ диспетчер М. И. Алексеева хөөрөө һэн.

Нэгэ юрын жэшээ дурдая. 26-дахи маршрудай автобус гэлигэр халтируухай харгыһаа боложо, нэгэ гудамжада орохоёо болёо гэнэн гомдол ороо. Диспетчер саг дары районие болбосон түхэлтэй болгохо талаар комбинадта хонходожо, хэмжээ абахынь, уялгалба. Нэгэ хэды болоод хэр дүүргэгдэһынь шалгажа, хиналтаһаа буулгаба.

Диспетчернүүд Н. П. Есаулова, Е. Ю. Миронова, С. И. Кондрашова гэгшэд илангаяа оролдосотой наринууд юм. Энэ һарын 13-най үдэр "05" албанда 167 гомдол ороо гэжэ тусхай дэбтэр соо бэшээтэй. Халаанай дүүрэхэ багаар гэхэ гү, али һүниин 12 саг багта техникэскэ арга боломжын үгы дээрэнһээ оройдоол 11 гомдолой үндэһөөр хэмжээн абтаагүй, бусадынь хуу һайн тээшээ шийдхэгдээ гээд тэмдэглээтэй байба.

Зайн галай унтараад носоходонь, уһанай үдо байһанаа бии болоходонь, одоол баясадаг бэшэ гүбди? Гэр соомнайшы, сэдхэлдэмнайшы гэрэл бадарһандал болодог лэ. "05" иимэ гэрэл бадаргааа шэдитэй...

Г. ДАШЕЕВА.
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Г. Г. Михалёв, диспетчер М. И. Алексеева.
М. ШАНТАКОВОЙ фото.

А ж а б а й д а л ы е м н а й баганааршы һаа хүнгэдхэдэг зондо энэ һайндэрэй үедэ газетээр дамжуулан баяр баясхалан хүргэмөөр лэ. Улаан-Үдэ хотын түбэй диспетчерскэ "05" гэнэн албан ажалуутһада туһалха гэнэн үүргэтэйгээр 9 жэлэй саана байгуулагдаа һэн.

албаннай гансал городой болгодоо.

Зайн галаар, дулаагаар, халуун хүйтэн уһаар хангалгада һаад ушарна гү, автобусууд, трамвайнууд муугаар ябана гү - хотын зон наашань хонхододог, гомдолоо мэдүүддэг гуримтай.

Иимэ хонхо-дохёо абахатайгаа сасуу зохихо зургаандань дуулганабди. Жэшээлбэл, хотын гурбан районой гэр байрын-коммунальна ажахын талбагууды хэмжээ түргэн абахынь уялганабди, - гэжэ

- Республикын Гэр байрын-коммунальна ажахын министрствын дэргэдэ анха түрүүн эмхидхэгдээ һэн. Тээд министрствын байгууламжын элбэригдэжэ, комитет бэлдэхөһөнөйнь удаа энэ

ТОЛМИ

САГААЛГАНАЙ урдахана буряад арадай соёл болбосоролдо хабаатай найхан нэгэ үйлэ хэрэг болоо нэн. Тэрэ юун бэ гэхэдэ, багша, дархан Валерий Дашиевич Цыбиковэй бүтээлнүүдэй үзэсхэлэн-выставкэ Буряадай байгаалин музей соо дэлгээгдээ нэн. Тэрээн тухай тобшохоноор газетэдэ мэдээсэл гаргаһан байхабди. Харин мүнөө тодорхойгоор хөөрэхэ дуран хүрэнэ.

Байгаалин музейн 1-дэхи дабхарай бишыхан фойе соо "Үйһэн туяа" гэжэ нэрлэгдэһэн выставкэ-үзэсхэлэн тон зохидоор дэлгээгдэһэн байгаа нэн.

Хуһанай сагаан шэлбэ тухай, жэжэхэн хюрөөгэй шүдэн мэтээр хязатаһан сэл ногоон набшаһанууд тухайдань буряад, ород хэлэнүүд дээрэ хэды олон шүлэг бэшэгдэһэн бэ! Ород поэдууд "буржагар" ород хуһан тухай шүлэглэдэг. Наряар тоосохо болоо наа, хуһан гэшэ энэ дэлхэйн нэгэ шэмэг, үндэнэ яһатанда хабаатай бэшэ, сагаан дальбата, шара үйһэн гадартай модон ха юм даа. Манай Сибириин, Буряадай хуһандал тон адли хуһануудые Кавказай хадын бооригуудта, Хара далайн эрьедэ, Германиин хубшэлиг Тюрингдэ, Яхадай Алдан шотагта, Монгоодо үзөө нэм.

Гэбэшье буряад зон хуһые тоодог, нангицаар ханадаг байгаа. Хуһан модоор тэргэ, шарга дархалха, хажуураа, алхаяа эшэлхэ, сэргэ бодхоохо— иимэ гуримтай байгаа. Хонгоодор, хори зоной бөөгэй дурдалга соо иимэ үгэнүүд байдаг ха юм:

**Хун шубуун—гарбални,
Хуһан модон—сэргэмни...**

Үйһэн түйсэгүй буряад айл урдань байгаагүй гэжэ үшөө дахин хануулха дуран хүрэнэ. Томо, жэжэ—эдэб хэмжүүрэй түйсэ манайда байдаг юм нэн даа.

В.Д.Цыбиковэй "Үйһэн туяа" гэхэн выставкэ-үзэсхэлэниие ерэжэ харахые уриһан урилга байгаалин музейһээ абахадаа, түрүүн досоом гайхал түрэхэдэл гээ. Валерий Дашиевич өөрөө шүлэг бэшэдэг хүн хадаа иимэ уран гоёор нэрлээ аабы гэжэ ханаахёо нэм. Нүүлдэ дуулахадам, ородоор шүлэг бэшэдэг буряад басаган Саржана Дугарова тиигэжэ нэрлэхые дурадхаһан байгаа.

Үйһэн туяа. Угышье наа, үйһэн толон. Эдэ хоёр холбоо үгүүлэлэй алиниинь зохидоор дуудһанб? Минии ханахада, түрүүшынхини дээрэ хаш даа.

Тэрэшье — тэрэ.
Дарханайнгаа выставкэ тухай хөөрөө дэлгээбэл, иимэ.

Эсэргынгээ — Даша
Намсараевич Цыбиковэй дарханай зэр зэбсэгүүдые (харуул, дүшэ, һүүшэ гэхэ мэтэ), бүтээһэн эд хэрэгсэлнүүдыень үзэсхэлэн-выставкынгээ эхиндэ автор дэлгээгээ. Эсэргынгээ гараар бүтээһэн тэбшэ, сай нюдэдэг гэхэ гү, али жэжэдэг хэрэгсэл, хуһанай үндэһөөр хэһэн амһартагуудые, аарсанай модон шанага, өөрын хэһэн түйсэнүүдые табиһан байна. Энэнь ехэ зүб.

Юундэб гэхэдэ, Валерий Дашиевич Цыбиков хадаа эсэргынгээ угай ураниие уг

залгаһан хүбүүн. Би Даша Намсараевич тухай урда тээнэ бэшэһэнби. ("Буряад үнэн", байгша оной январин 27-ной дугаарай "Толи" хуудаһанай "Үбгэн хүн дэмы хэлэдэггүй" гэхэн гол статья). Тиимэһээ бүтээһэн зүйлнүүдыень, дархалдаг байһан зэр зэбсэгүүдыень тэндэ харахадаа, ехээр баярлааб. Даша-таабайн хэһэн хажуурай барюул хараад, эсэргынгээ яагаад иимэ барюулнуудые дархалдагые ханаандаа оруулааб. Тон зохидоор, гарай альганда таарууханаар хэдэг бэлэй. Тэдээхэн барюулнуудайнь нэгышье дурасхаал болгон хадагалжа ябаагүйгөө шанаадагби.

Үзэсхэлэн-выставкые нээһэн, байгаалин музей эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ Валентина

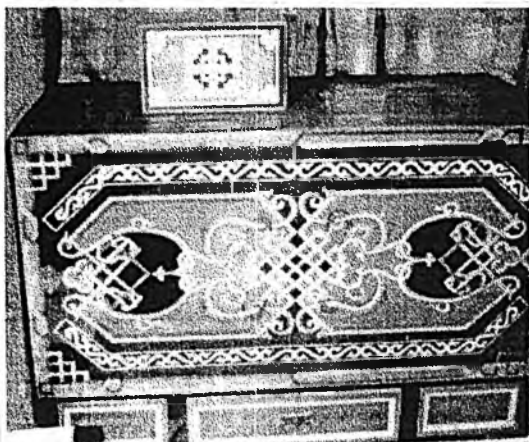
үргэн дэлисэтэй. Шүлэг бэшэхэ. Ородой агуу поэт А. С. Пушкинай "Би танда дурлаа хэм" ("Я вас любил") гэхэн шүлэгые оршуулаад, нимгэлһэн үйһэн дээрэ жэжэхэн үзэгүүдээр бэшэһэниинь ехэ һойн.

Гадна модоор дархалдаг хүн байна. Эдэдэб угалзаар гоёохон стол, стул зоной анхарал татана нэн. Хатаһан хуша модоор хэһэн ханза ёһотойл уран бүтээл болоо даа. Энгэр талыень тоһон шэрээр угалзатуулан шэмэглэһэн ханза хуушанай ханзануудһаа юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, доронь һугалга хэгдэнхэй. Тиихэдэе ажаһуудалда тон хэрэгтэй болоно бэшэ гү?

Уран зохёолшын дэбтэрһээ

ҮЙҢЭН ТУЯАРДАГ ГҮ?..

Степанова, уран зурааша Татьяна Дашиева болон бусад хүнүүд үгэ хэлэхэдэе, Валерий Цыбиковэй уранай мэдэрэлэй хүгжэхэ хэрэгтэ эсэргын үзүүлһэн нүдөө онсо тэмдэглээ нэн.

—Би багаһаа хойшо мэдэхэб. Даша таабайн барихангэр гэшэ харахаһаа ондоо юм. Ганса булангуудыень харадаг нэн хайт. Би Валерий Дашиевичай нютагайн хүн хадаа энээниие баталнаб,—гэжэ Татьяна Дашиева онсолон тэмдэглээ.—Тиигээд лэ би нютагайнгаа хүбүүндэ үшөө ехэ амжалта хүсэнэб...

Татьяна Дашиева өөрөө баһал уран нюдэтэй, зурааша нэн хойноо гуа хайхание ойлгохо байна. Нарин нягтаар зураһан байгаалин зурагуудые (пейзаж) үлгэжэ, В. Цыбиковэй үзэсхэлэниие шэмэглэлсээ.

Валерий Дашиевич үнгын түйсэнүүдые, кружка, аягануудые табяа. Няамал угалзануудаар шэмэглэһэн түйсэ ехэ анхаралтайгаар хаража байтараа, хоёр хулгана обёоржорхилойб. Үйһэн бишыхан һаба, дарханай хэһэн үйһэн дүрэнхэ хаража һонирхооб. Үйһэн дүрэнхэ гэшэ дулаан шанартай, хүл хүлэрүүдэдэггүй, снитетикээр хэһэн зүйлдэ орходоо һураггүй хайн юм.

В. Д. Цыбиковэй уран бэлиг

—Манай эсэргын хэһэн ханза соо уһа хэхэдэ, дуһалшые газашаа гарадаггүй байгаа юм.—гэжэ Валерий Дашиевич хэлэб.—Минии дархалһан ханза эсэргынхидэм хүрэхэ гү—бү мэдэе.

Иигэжэл өөрынгөө бүтээлнүүдые шүүмжэлэн сэгнэжэ ябаха—ургаха хүнэй шэнжэ.

Энэ багшын һонирхохогүй юумэн үсөөн. Буряад орониие харуулан энгэрэй бүхы тэмдэгүүдые (значогуудые) бултыень шахуу суглуулан байна. Тэдэнэ бултыень бүд дээрэ хадаад, баһал выставкэдэ дэлгээгээ. Буряад ороной баян дайдые (нуур далай, ан амитад, ургамал) харуулан тэмдэгүүдые бултыень суглуулахын тула мүнгэн, саг хэрэгтэй. Үхибүүдынь туһалаа бээ.

Баярма, Ника, Дарима гэжэ гурбан басагатай. Тэдэнэ хургаал хайнтай, зохидохон үхибүүд. Эсэргынгээ ажалые дэмжэдэг. Наһанайнь хани—Галина Дугаровна нүхэрөө дэмжэдэг гэжэ ойлгохоор.

—Өөрын мастерской байхагүй. Эсэгэмнай энэ талаар ядалдааг. Гэрлэмнай эсэргыннай

булан лэ бии. Тэндээл хамаг дархана хэдэг гэшэ,—гэжэ Галина Дугаровна хөөрэнэ.

—Валерий Цыбиков—олон шабинарые хургажа байдаг хүн. Үгэһэн хүн үгырдэггүй гэгшэдэл, бүхы бэлиг шадабария шабинартаа дамжуулжа байхадаа, өөрөө сэдхэлээрэ баяжаха гэжэ ханагшаб,—гэжэ багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлжэ байдаг институтта хамта ажалладаг Жан Жапович Халудоров тэмдэглэнэ бэлэй.

Энэ выставкэ-үзэсхэлэн тон түрүүшынхинь бэшэ гэжэ онсолхо хэрэгтэй. 1994 оной январин 20-до абahan диплом энээниие гэршэлэнэ. Тэрэнь Бүхэроссин выставочнэ түбэй барюулан диплом.

"Үйһэн туяа" үзэсхэлэн дээгүүр үнгын холонго гэрэлтэг! Үйһэн гэшэ үнгын гэрэлээр туяардаг гэжэ дархан багшын бүтээлнүүд гэршэлэнэ.

Ц. ДОНДОГОЙ.
ЗУРАГУУД. ДЭЭРЭ:
В.Д.Цыбиков; бүтээлнүүдынь.

М.ШАНТАКОВОЙ фото.

ҮРЭЭЛНҮҮД

Байгал номин далай шэнги
Оёорһоо тунгалаг,
Бархан үндэр уула шэнги
Орьёлһоо тунгалаг,
Буряад оронойнгоо гал
гуламта

Бата бэхээр түлээд,
Дааган мориёо һүүлдэжэ,
Дархан солоёо нэрлүүлээд,
Хойморoo дүүрэн аша
үринэрөө

Холын замда зориулаад,
Хотоор дүүрэн адуу маллаа
Хоолой дээжээр үдхөөд,
Тала нуга илгадаггүй
Таряа будаа надхуулаад,
Энхэ найхан орондоо

Эрдэм бэлигээр түгэдээр
Эзэн боложо жаргаханнай
болтогой!

Тракторнай таршаланжа,
Таряа ногоомнай уржа
байт!

Колхознай баян боложо,
Хони, хурьгадынь үдэжэ
байт!

Хадаараа дүүрэн
хашараттай,
Боорёорoo дүүрэн
буруутай боло!

Ажалдаа найнаар хүдэжэ,
Ажалай түрүүшүүл болоод,
Ашата найхан ороной
Адлар солын дэбжэжэ,
Амар мэндэ һуухамнай
болтогой!

Далайда долгигүй,
Дайдада мангүй бай!

Ажалдаа амжалтатай,
Арадтаа хүндэтэй ябагты!
Хүн зондоо туһалжа,
Холодоо хүндэтэй ябагты!

Үндэр ехэ городтоо
Үнэтэй эрдэмээ шудалжа,
Хангай ехэ городтоо
Хүсэһэн эрдэмээ шудалжа,
Улаан Армидаа алба хэжэ,
Олон зондоо нэрэтэй
болоорой!

Хүндэл адли хүн боложо,
Хүлэгтэл адли жороо
боложо,

Арадтаа адартай,
Зондоо суутай ябахатнай
болтогой!

Үндэр ехэ тэнгэри доро,
Үлгэн ехэ дэлхэй дээрэ
Үндэр бэхи бээтэй боложо,
Үргэн дэлюун сээжэтэй
боложо,

Эрдэм номые шудалжа,
Эрхим түрүү боложо,
Олон газараар ябажа,
Улад зоноо ударидажа
Ябахатнай болтогой.

Хараасгайн дуугаар
бодожо,

Хамаг зондоо сэнгтэй
жаргаарай!

Булжамуурай дуугаар
бодожо,

Булта зонтоёо тэгшэ
жаргаарай!

"СЭЛЭЭТЭЙ СОНХООРОО ХАБАРЫЙ ХАНГАЛ МЭДЭРЖЭ..."

Станислав Содномович Батомункуев 1940 ондо Бэшүүрэй аймагай Шэбэртэ нютагта түрэнэн юм. Дээдэ нургуули дүүргэнэн, юрист мэргэжэлтэй. Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын шэглэлээр 27 жэлдэ ажаллаад, наһанайнгаа амаралтада гаража, 1990 онһоо Хэжэнгын редакцияда редакторай орлогшоор ажаллана. Россин Федерацийн Журналистнуудай холбооной гэшүүн.

ШАРА ТОНОН—ШАНАГАМНИ

Набша сэсэгээр надхалан түрэл Шанагаяа	Шара тоһон—Шанагамни дуум үлгэдөө,
Намае түрэнэн Эхэ мэтээр сэдхэгшэб.	Шандамани мэтэ эрдэмэй элшэ түхөөгөө.
Нара тодоһон тахилгата буурал уулаяа	Улайржа наран уулын оройгоор үлыгөөд,
Наһанайм үзэ заяагша гээд лэ мэдэгшэб.	Утым замда унтаршагүй бэлиг үршөөгөө!
Хүжэ ногоон хангайнш торгон хормойдо	Хэбэд номхон Хэжэнгэ ерээдш хуухадаа,
Хүбүүн түрэгжэ, хүлөө шоройдон дэгжэлэйб.	Хэзээдэ хайхан түрэл Шанагаяа дурсагшаб.
Хүхын дуута хабсагайнш аглаг оройдо	Эрын ёһоор эрьежэл шамдаа буухадаа,
Хүтжэм далита эхин шүлэгөө шэбшөлэйб.	Энеэжэ, хүхижэ эльгэлэн баһал уярагшаб...

ЭСЭГЫН ҮРЭЭЛ

Хуушанай байдал харанай хадаа,	Үе наһандаа үнэн ябаарайгты,
Хуурмаг ноёды үзэн хадаа	Үндэр үүргээс ходог
Шэнэ ёһоной соёлто үеые	сахяарайгты!
Шэжэр алтан нарантай сасуултал.	Зургаан хубита эхэ дэлхэйдээ
Ажаллаха, амарха, нураха эрхые	Зуладагт нарамтай мандаг лэ мүнхэ.
Арадай засаг манда үршөөгөөл.	Хүн түрэлхитэн эбтэй эстэйгээр
Үзэ жаргал, алдар эдлэхые	Хүгжэн хууг лэ, хэтэдээ энхэ!
Үбэн эсэгтний үрэл түхөөгөөл!	Байгал далайгаа хүрээтэн хуудаг
Үстэн хүдөөрөө үгэ нэгэтэй,	Баян Буряадайм тоонто шотаг
Үбгэд, хүгшэдтөө өдгөөлгэтэй,	Бадма сээсэгтэл туяаран халбараг,
	Барисаата арадуудын тайбан жаргаг!

ХАБАР

Хабар ерээл, харыт ямар хайхам гаа,
Хаяал гэлхэй сагаан хүбэн хүнжэлөө.
Наранай элшэ шангадааг намжааран байндл гаа,
Наһанайм нютаг Шанагадаа шүлэгни мүндэлөө.
Сэлээтэй сонхоорни хабарай хангал мэдэрнэб,
Сэдхэл минии дуран тухай дуулана.
Баруун хүндын нюрганинь үнгын сээсэг хэдэрнэ—
Басаган дүүхэй тэндэ малаа агуулна.

Шанагын таряашад хэдэн сеялкэ шэрээд,
Шандамани мэтэ, алтан үрэхөө тарина.
Жэргэмэлнүүд тэнгэрийн сэнхиртэ шэнгээд,
Жэнхэни хайхан жэгүүртэ дуугаа барина.
Мойһоной эшэнүүд гун сээсэгүүдые гэлгэжэ,
Мойлто нугын шэмэг болон дуурана.
Дууша минии нарин сэдхэл хүлгэжэ,
Дуран, сээсэг, жаргал тухай дуулана.

ХҮГШЭН ЭЖЫДЭЭ

Найман наһанай эрмэг гэшхэн ябатарни, Намайгаа орёод ябашалайл түрэнэн эхэмни, Үдэшин борохон үйлсэдэ дуугай нугшатарни,

Үгылэн эхээ яншалайл үншэрхэн зүрхэмни.
Холодоһон эхыем үгылүүлэнгүйгөөр үргэжэ, Хүгшэн эжым үлөө нэн—дулаан гуламта. Нулахан дэнгэй хажууда бэлэйемни хүбэридежэ,
нуудагыетнай нааналби үдэшин сагта. Иигэжэл хоюулан бэе бээдээ туһалан, Эртын хабарай хара үдэрнүүдые тоолообди.
Уданшьегүй эрьелэйл халуун нажарай зуһалан, Удхансаг түлээ хүндэ асаруулхаа болёобди.
Түхэрээн углуутай ногоон сай оруулжа, Түрүүшым бэлэг, Эжы, тандаа барюулхам. Хүлисыт намайгаа, хүлгэгэй жолоо танюулжа, Хүн болгоһондотнай шүлэгэй дээжэ зорюулхам.

ЭЛДИН ХОНГОР УЛХАСААМНИ

Үгэлэ А.Бадаевай. Хүгжэмынь П.Дамирановай

Нам таханаар
Сэл-гээ-кэн Ул-ка-саам үр-гэн лэ,
Сэ-сэг-тэ най-мо-роорш наа-дан-найб.
Ул-ка-саа баа-байн-гаа үр-гэм-жөөр
Ал-ка-саа эр-шэд-кэн я-бан-найб.
А-ба, э-жын за-яа-һан а-рюун зам-дам а-дис-лаад,
эль-гэ зур-хым бу-ляа-һан эл-дин хон-гор Ул-ка-саам!

2. Уняарта Гоондынгоо	3. Домогоор нэххүүлтэм
Улаахан нараа утанхайб.	хайхан лэ—
Уранхан гараараа суутайхан	Домтойхон аршаанһааш хүртэйб.
Уладхан зонхоноо магтанхайб.	Мүшэтэ тэнгэрийн майхан дор
	Мүнхэрхэн дурамнай мүнхэрхэй!

Дабталга: Аба эжын заяанан Арюун замдам адислаад. Эльгэ зурхым буляанан Элдин хонгор Улхасаам!

АРГАША ХААН ХОЁР

(Онтохон)

Хэээни үни сагта нэгэ хаан байһан ха. Оршолон тойронхи нютагуудга суурханан хурса мэргэн, улаан хэлэтэниие урдаа оруулахагүй Аргаша хүбүүн бии гэжэ дуулаад, хаан тэрэниие дуудуула ха. Тиигээд хаан оорынгөө олон түшэмэлнүүдые ордондоо суглуулжа, оорөө хаан шэрээдэ залараад, Аргашые хүлээжэ хууба.
Аргаша хаанай зарлиг дуулаад, шамдан ерэгжэ, хаанай амарые асуун бараалхаад, хаанай тархиинь оройһоо эхилээд, хүлэйн ула хүрэтэр, хүлэйн улаһаа тархиинь орой хүрэтэр шэртэн хаража шэнжэлээд, бүмбэгэр түхэлтэй хуудалда хуулаба ха. Залгаад гүбэгэр шэрээ табижа бүмбэгэр оёортой аяга соо сай хэжэ гартань барюулба.
Одоо яагшааб? Хаан хүхэр абахыень хүлээжэ байба. Хэрбээ хүхэр үгэхэдэнь абагүй байжа болохогүй, гартаа барихан сайгаа табижа гэхэдэ, аягань бүмбэгэр, шулуун гүбэгэр шэрээ дээрэ табижадань адхарха ха юм гэжэ олон ноёд хайд, түшэмэлнүүд бултадаа аба шэмээгүй болоод хаража байба.
Хэрбээ хүхэр залахадань, хоёр гараараа абагүй болобол, хаанниие хүндэлбэгүй гэжэ гэмтэй болохо болоно.
Аргаша ехэ удаан болонгүй баруун гартаа байһан эрхиеэ абаад сахариг болгоод, гүбэгэр шулуун дээрнэ табяад, бүмбэгэр оёортой аягатай сайгаа тэрэн дээрэ зохёожо табяад, хаанай залаһан хүхэрые хоёр гараарад ёһолон абаад, хууридаа хууба.
Хаража байһан ноёд хайд, түшэмэлнүүд Аргашын хурса ухаатай, мэргэн аргатай байһые хаража, бэлиг ехэтэй хүбүүн гэлсэжэ байхадань, хаан Аргашые муудхаажа шадаагүйдөө эшэжэ байтараа: "Ши, Аргаша, аригуун дээдэ адистай мааниин эрхиие юундэ доройло аяга доро дэбисхэр хэбэш?" гэхэдэнь, Аргаша: "Энэ болбол масаг баридаг ламанарай мааниин эрхи бэшэ, мал сүрэгэй гээгдэхэдэ баридаг эрхи юм" гэбэ.
"Урдань хүндэ урид хүхэр баряад, удаан сай хэжэ үгэдэг бэлэй. Хаан хүнэй урид сай бүмбэгэр аяга соо хэжэ, хэлтэги шулуун шэрээ табяад, һүүлээрнэ хүхэр бариха гээшэ хэшгээ алдажа байһан хэрэг гэлтэй. Сай адхарбал, хэшэгүнай буруудаха бэшэ гү?"—гэхэдэнь, хаан хэлэхэ үгээ олобогүй гэхэ.

С.БАХЛАЕВ.

НУУРАЙ ЭРЬЕДЭ

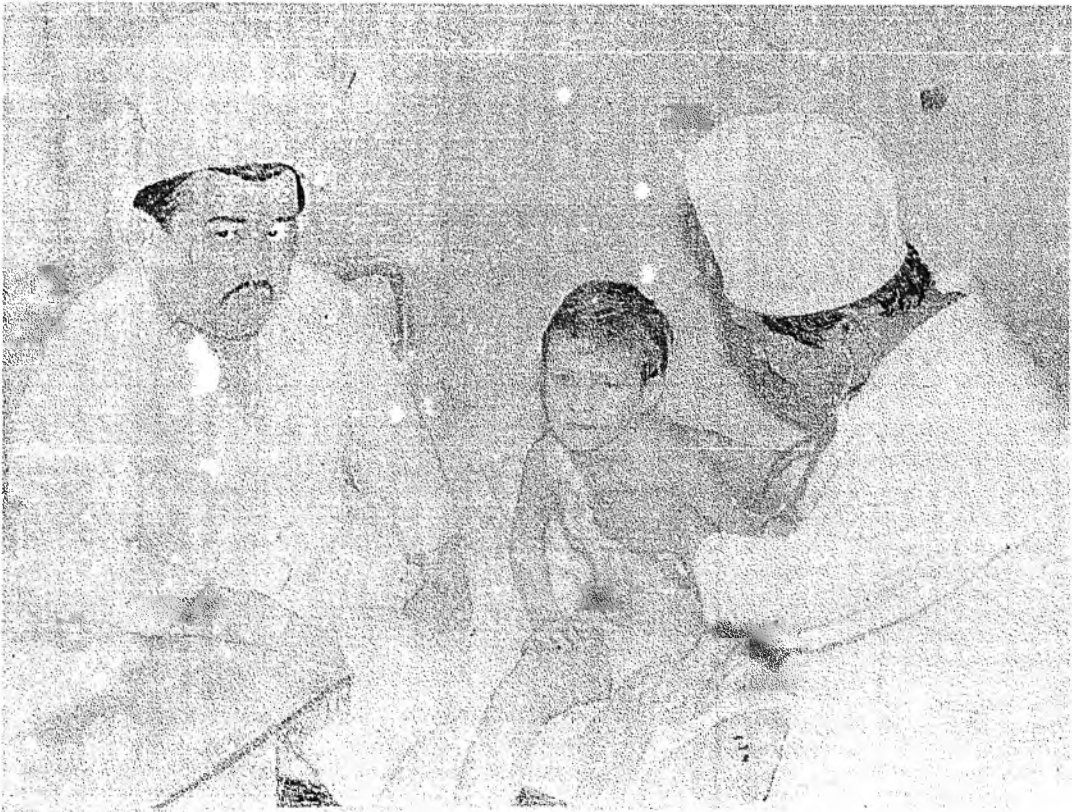
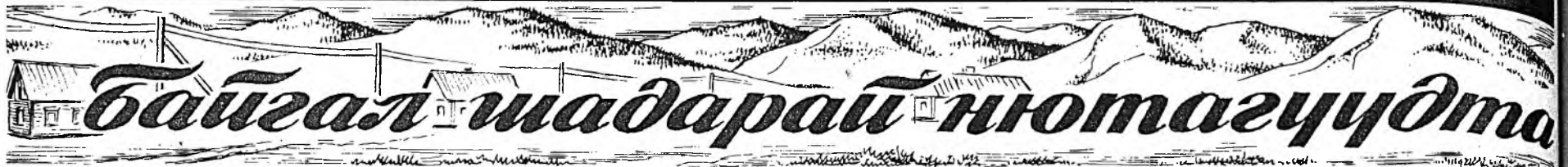
Галуута нуурай эрьөөр хонидоо адуулжа ябаһан Дэжэдэй шэхэндэ машинынабяандуулдажа, уданшьегүй "Уазик" түхэлэй хүнгэн машина тоһоо бурьюулаһаар гүйлгэжэ ерээд, нуурай эрьедэ зогсошобо. Машина ёһооо турбан залуу хүбүүд гаража, нуурай эрьедэ тамхилжа хуутараа, хоорондоо хэрэлдэжэ. бэе бээ шаалсажа оробо. Удааншье болонгүй машина сооһоо буунуудаа гаргажа, нарийхан үндэр хүбүүниинь зуугаад алхам саашаа ошоод, гэдэргээ эрьелдэжэ, набтархан бүдүүн хүбүүн тээшэ буугаа тодхобо.

—Господанар, бэлэн болобо гүт?— гэжэ халзан толгойтой хүбүүниинь асууба.
—Бэлэмди, бэлэмди,—гэлдэбэ тэдэ хоёрын. Буунуудаа үргэжэ, бэе-бэе руугаа шагаажа оробо.
Нуржын зүрхэнэ хээр сохилжо, ном сооһоо уншаһан үнөөхи "дуэль" ханаандань оробо. Адаглан харахадань, ногтуу галзуунууд бэшэ хэбэртэй.
Дэжэдэй амилхаяа болишоод, саашаа юун болохонь гээшэб гэжэ байтар, малаан толгойтой хүбүүн

налгай гараа дээшэнэ үргөөд байһанаа, гэнтэ нэлмээр сабшаһандал, "буудагты" гэнэн тэмдэг үгэхэтэйн сасуу, буугай шэхэ дүлиирүүлмэ шанга абяан нээршэбэ. Ута хүбүүниинь абяашые гарангүй, байра дээрээ унашаба. Харин нүгөөдэнь арбаад алхам хээд, баһал тарайшаба.
Хүн болоһоор иимэ зэбүүн муухай юумэ үзөөгүй Дэжэдэй хүлнүүдын шэшэржэ, байра дээрээ арай шамай тогтожо байһанаа, солоохой орожо, мориёо унаад, тосхон тээшээ гэдэргээшье харангүй гүйлгэжэ мэдэбэ.
Тэрэхонишон эхэнэрэй харагдахаяа болиходонь, үнөөхи секундант байһан

Дамнин Ошоров

хүбүүн:
—Зай, господанар, одоол ами орожо, бодоходотнай болохо, тэрэ эхэнэрнай ухаагаа алданхай гүйлгэжэ ошоол!— гэжэ хэлээд, энеэхын ехээр энеэжэ, газар дээгүүр мухарина.
—Махаани, шимнай хониной таргание шэлэхэдэ бэрхэ хадаа, хүрэг сооһоо эгээл тарганиинь шэлэдэжэ абаад, наашань асаралши!— гэжэ үндэрын захирба.
Иимэ муухай мэхэ гохын аргаар нарата үдэр хулгай хэһэн хүйхэрнүүд ехэл хүхюунууд нуурһаа баруун тээшэ гүйлгэлдэн ошоо хэн.

БУРЯАД ОРОНДО ЭГЭЭЛ ТҮРҮҮШЫНХЕЭ!

Хүнэй зүрхэнэй сохисын гурбан минутын туршада зогсоо хаа, амин гагсата таһалдадаг гэшэ.

Харин һаяхан, мартын 5-да, манай Улаан-Удын республиканы больницын хирургическа таһагта хүнэй амин аяар хорин дүрбэн минутын туршада байлгагдажа, зүрхэндээрнэ бий байһан хүхэн бүтүү болгон оёгдожо, дахин зүрхынь хүдэлгэжэ эхилхэднэ, тэрэ операцида ороһон хүн үни болонгүй мэдээ орожо, шодээс нээбэ.

- Илалта! Илалта! - гэдэжэ тэндэ байһан эмшэд хашхаралдан, бэе бэеэ амаршалан, тэбэрилдэбэ. Нээрээшье, энэ айхабтар ехэ амжалта болоно. Юундэб гэхэдэ, манай Буряадта хүнэй зүрхэндэ хөгдэһэн энэ түрүүшын операци тон найнаар үнгэрбэ ха юм!

Энэ операцие хирург Антон Доржиевич Укоев анестезиолог Владимир Бадмаевич Хандажапов хоёр бусад нүхэдтэйгөө хамта хэһэн байна.

Харин операцида ороһон хүниинь - найма наһатай, Улаан-Удэдэ ажалуудаг Петя Зимин болоно.

Иймэ операцида манай эмшэд хэдэн жэлэй туршада бэлдэһэн

байна. Зориута Новосибирск хотодо байдаг академик Е. Н. Мешалкина тэдэнэр ошожо, тэрэнэй хүнэй зүрхэндэ хэдэг операцины дүршэлтэй танилсажа, оньһон мэргэжэлдэнэ һураба. Тиэхэдэ һаяшаг холын Чикаго хотогоо иймэ операци хэхэ лаборатори асарагдажа, хэхэ хэрэгыень түргэдхэбэ.

Хирург Укоев Антон Доржиевич 1954 ондо Түхэнэй аймагай Хэрэн тосхондо түрэхэн юм. Боксоор спортын мастер гэхэн нэрэ солотой. Тэрэ Шэтын мединститут 1980 ондо дүүргэжэ, мүнөө болотор энэ түрэл республиканска больницадаа хүдэлнэ. Мүнөө Антон Доржиевич 160 гаран операци амжалтатайгаар хэһэн, дүршэлтэй врач-хирург мүн.

Харин Хандажапов Владимир Бадмаевич 1955 ондо Хяагтын аймагай Баян-Булаг гэжэ газарта түрэхэн юм. Тэрэ 1972 ондо Томск хотын мединститутда орожо, һүүлдэнэ Ленинград хотодо ординатура дүүргэе. һүүлэй жэлнүүдтэ Владимир Бадмаевич Хандажапов баһа тон амжалтатайгаар хэдэн олон операцинуудые үнгэргэлсэһэн байна.

Харин энэ һүүлшын операци бүришье ехэ харюусалгатай

байба. Хүнэй бэеын температурые хорин найман градус болотор доошонь оруулжа, хүйтэн болгожо хүргөөд, зүрхэнэй сохидолые хорин дүрбэн минутын турша соо байлгаад, дахин хүдэлгэжэ шадаха гэшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ. Эндэ айхабтар ехэ мэргэжэл хэрэгтэй. Харин Хандажаповтай хамта эндэ врачнууд Николай Владимирович Ильинов, Самбу Гомбожапович Сунграпов, Вячеслав Станиславович Скруберт, Владимир Александрович Филиппов болон бусад тон ехэ ажал хэбэ.

Бидэнэр энэ операциин һүүлдэ манай республикын ахалагша хирург Александр Дмитриевич Быковтэй уулзаһан байнабди.

- Зүрхэндэ хөгдэһэн энэ түрүүшын операци эрхим найнаар үнгэрбэ. Энэ юун тухай хэлэнэб гэхэдэ, манай республикада ямаршье хүндэ хүшэр үбшые аргалха мэргэжэлтэдэй олон болоһон тухай үшөө дахин гэршэлнэ. Иймэ операци Америкэдэ мүнөө 210 мянган доллароор хэгдэнэ. Харин манай эндэ хөгдэһэн энэ операци оройдоол 7 мянган долларой гэжэ хэлсэдэг. Зүгөөр тус операци түлбэригүүгөөр

хэбэ гэшэбди. Тиимэһээ бидэ саашадаа иймэ операцинуудые Буряадтаа хэдэг болохоннай. Тиигээд эндэе үшөө һайн лабораторинуудые асарха, аргаламжын шэнэ байшан бариха хүсэлэнтэйбди. Мүнөө манай энэ хэрэгтэ, жэшээлхэдэ, Новосибирск хотодо зүрхэндэ хэхэ операцида хүнүүдые һургаха болоходомнай, "Мотом" гэжэ акционернэ бүлгэм мүнгэ үгэжэ, ехэ туһа хүргэһэн байна. Тиимэһээ энэ операциин һайн үнгэрхэндэ, "Мотом" бүлгэмдэ бидэ тон ехэ баяр хүргэнэбди, - гэжэ А. Д. Быков тэмдэглэбэ.

Мүн бидэ палата соонь орожо, зүрхэндэе операци хүүлэхэн Петя Зимин, тэрэнэй эхэ Анна В л а д и м и р о в н а т а й хөөрөлдэбэбди.

- Зүрхэмни үдэхээе болёо. Би һаяар гэртэе харихаб, - гэжэ Петя энеэбхилэн манда хөөрөбэ.

Харин Петийн эхэ шодэнһөө нөлбон гарган:

- Би хирург Антон Доржиевич, врачнууд Владимир

Бадмаевичта, Владимир Александровичта, Николай Владимировичта болон бусадта үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэнэб. Минии хүбүүн түрэхэһөө зүрхэнэй үбшэгтэй байһан юм. Новосибирск ошохо хаанаһаа мүнгэ-олохо гэшэбдиб гэжэ байтараа, гэнтэ энэ больница ерэхэмнай, иймэ найнаар операци хэжэрхөөлдаа! Оройдоо үнэишэнэгүйб! - гэбэ.

Һүүлдэнэ бидэ энэ больницын зүрхэ һудаһанай таһагые даагша Антон Доржиевич Укоевые энэ ехэ амжалтаарнь үшөө дахин амаршалаад, бултанайнгаа зүгһөө баяр баясхалан хүргэбэбди.

- Энээнһээ саашадаа бидэ иймэ операцинуудые бүри олоор хэдэг болохоннай. Харгы нээгдэбэ гэшэ. Хожомоо иймэ операци арбан таба, арбан хоёр минута соо хэдэг болохобди, - гэжэ найдалтайгаар манда хэлэбэ.

Хирургын шэг шарай эсэнги байбашье, досооһоонь зол жаргалай гал гэрэлтэн байгаа һэн.

Ц. ГАЛАНОВ,
С. ОЧИРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Д. Укоев, анестезиолог В. Б. Хандажапов зүрхэндэе операци хүүлэхэн хүбүүнтэйгээ.

М. ШАНТАКОВОЙ фото.

ДУУНТАЙ ТАНИЛСАЛГА

Борто нютагай соёлгой байшан оо һаяхана "Борто нютаг" гэхэн дуунтай танилсалга болоо. Дуунай үгыень Захаамин нютагаймнай хүбүүн Буряад орон мэдээжэ болсогоо поэт Николай Шабаяев бэшэжэ хүгжэмые монгол композитор Наранбаатар найруулан байна. Хотогоо авторнууд, Буряад Республикын габыяата артист Дымбрын Ринчинова, баянист Иван Емельянов, Гүрэнэ, телерадиокомпаниин оператор Жанчивын Амар-Жаргал гэгшэ дуунтай танилсалгада ерэхэн байна. Дымбрын Ринчинова үшөөшье операци шэнэ дуунуудые уянгата хоолойгоороо гүйсэдхэжэ нютагайхидаа хужарлуулаа. Нютагай захиргаанай зайһан Б. М. Бадмажапов ерэхэн айлшадтай баяр баясхалан хүргөө. Бортын голой хүбүүн аймагай эрлэн һуралсалай управлениин начальни В. М. Бадмаев үгэ хэлэе. Борто нютагай дуунууд үшөө бэшэгдэхэ ёһотой. Конкурс үнгэргөөд, түрүү һуури эзэлһэн, ехээр һайшаагдаһан дууниинь нютагай гимн болоно ёһотой гэбэ. Тиэхэдэ жэшээний дээрэ үндэхөө. Согто-Хангин болоод манай республикын аймагуудай түбүүд Ярууна, Хожоно тухай дуунай олон конкурсы үнгэргэгдөө һэм шуу. Дуунай авторнуудта, мүн гүйсэдхэгшадта Бортын АКХ 1-1 толгой манд бэлэглэбэ.

К. БАЛЬЖУРОВ.

ДАНГИНЫН НААДАН

Эхэнэрнүүдэй уласхооронд хайндэртэй дашарамдуулан, хойно 3-дахи лингвистическэ гимназиидэ "Сагаан нарын дангина" гэхэн конкурс үнгэргэгдэбэ. Энэ конкурс мурысөөндэ эртээнһээ бэлдэжэ эхилһэн юм.

Конкурсын эрилтэнүүд яһала шанга байгаа. Ньюр шарайгаараа сэбэрхэн байханаа гадна, хабаадагша нэн түрүүн өөрнөгөө угарбал, түрэл буряад арардуйнаа ёһо заншал һайн мэдэхэ ёһотой һэн. Энээнэй хажуугаар эхэнэр хүн хавдэ амтатай эдэе хоол бэлдэжэ шадаха, уян нугархайгаар хатарха, мүн хонгёо хоолойгоор хүнэй зүрхэ сэдьхэл уяруулма буряад дуунуудыха.

Һургуулийн һуралсалай талаар директорэй орлогшо "1995 оной Буряадай эрхим багша" гэхэн нэрдэ хүртэһэн Б. С. Гомбоевой хүтэлбэ доро ажаллаһан конкурсын жоридо эдэ олон эдир дангинанар соёлгой эгээл бэлиг шадабаритайынь шэлэжэ абахань бэрхэтэй байбэ. Конкурсын дунгүүдээр Долсона Лобанова (9"в" класс), Сарангуу Дугарова (8"б" класс), Туяна Зандакова (8"а" класс) түрүүн һууринуудые эзэлбэ. Тэдэнь мүн бусадшье хабаадагшадта үнэн бэлэгүүд барюулагдаа.

Ж. ДОРЖИЕВ.

3-дахи гимназиин һурагша.

ЭНХЭ ТАЙБАН БАЙХА ГЭЖЭ ЭТИГЭНЭ

Аглаг һайхан Ага нютагаар Сагаалган үргэнөөр тэмдэглэгдэбэ. Түүнэ домогуудаа, ёһо заншалаа һэргээжэ байһан эндэху буряад угсаатан энэ һайндэртэ эртээнһээ бэлдэнхэй, хүгшэд, хүүгэдгүй, барандаа золгожо зугаалаа. Округой хүнэлбэрлэгиинд албата зоноо радио, телевиденээр болон газетэнүүдээр дамжуулан халуунаар амаршалаад, энхэ элүүрые, амгалан тайбанинэ үрээжэ.

Агын тойрогой ажалшадые

амаршалһан телеграмнууд Буряад Республикын Президент Л. В. Потаповһаа, Россин Федерациин үндэхэтэнэй хэрэгүүдэй талаар министр Х. Боксовһоо, Шэтэ можын гүлваа Р. Гениатуллинһаа болон бусад газар нютагүүдһаа абтажа, зоной анхаралда дамжуулагдаа.

Хүдөө һууринуудад ба тосхонуудад Сагаан нарын найр наадан эмхидхэгдээ. Округой түбэй Соёлой ордон соо хүн зон олоороо сугларжа, Агын дасанай шэрээтэ Сэрэн-ламаһаа,

Үнэн алдартан хүмын санаартан Владимирһаа үрелнүүдтэ хүртэбэ. Тэндэ наадан зугаа, ёхор хатар ханшинаа. Могойто, Дуларга, Гүнэй, Согто-Хангил, Үзөөн болон бэшэ нютагуудаар элдэбин, угсаатанаймтай урданай нааданууд - шагайшүүрэн, һээр шаалга, бэлэлиг толга, дүү, шүлэгөөр мурьсөөнүүд боложо, зоной сэдьхэл шэмэглээ.

Хүдөө бэлнээрши малаад хүхюун дорюун һайндэрлээ. Хүришнэртөө айлшалаһажа, золгосоод, хадагуудаа

андалдаа, хундага духарья үргөө. Ага ба Сүүгэлэй дасангуудай ламтар олон тоото һүзэгтэнтэй хамта Сагаалганай хурал хураа, бурхан бүтээжэ.

Гал улаан Хулгана жээл хамта амтанда хориггүй, энхэ тайбан, элүүр эетэй, энэрхы сэдьхэлтэй байһан түхөөжэ бээ гэжэ улад зон этигэнэ.

Ц. ГОНГОВ

БАЯР БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБДИ

Улаан-Үдэ хотын хүүгэдэй уран найханай бүлгэмэй ордон соо Октябрьска районой дайнай, ажалай, багшалалгын ветеранууд сугларжа, гурбан найндэртэ нэгэ доро тэмдэглэбэ. Баяр ёһололой энэ найндэртэ багшанар-ветерануудые, Эсэгэ оронгоо хамгаалгын Агуухэ дайнда хабаадагшадые Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын найндэрөөр амаршалаа.

Эрдэм нуралсалай министрэй орлогшо Л.И. Казюка, мүн тус халбарин профсоюзай рескомой түрүүлэгшэ А.У. Монголонов, хотын багшанарай ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ А.Н. Силкина гэгшэд бүхы ветерануудаа амаршалжа, үнэтэ бэлэгүүдые барюулаа хэн.

Амаршалгын хүүлээр дуу, хүгжэм зэдэлжэ, концерт-наадан дэлгэгдэбэ. Тиихэдэ үндэр наһатай болоһон багшанар өөһэдөө дуулахадаа, сээжээр шүлэгүүдые уншахадаа шадамар бэрхэ байһанаа харуулжа, үринэрөө ехэтэ сэнгүүлээ гэшэ.

Хүүлээрнь бултанай хабаадалгатай хатар наада эмхидхэгдэжэ, олоной зүгһөө хайшаагдаба. Иимэ уулзалга эмхидхэжэ шадаһан багшанарай ветерануудай соведэй, Эрдэм нуралсалай министерствын хүтэлбэрилэгшэдтэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэбди.

Н. НАНЗАТОВ,
ажалай ветеран.

Шэнын нэгэнэй хүүлээр хэдэн хоногой үнгэрхэдэ, Захааминай аймагай Борто нютагайхид үйлсэ үйлсөөрөө Сагаалганай найр эмхидхэ юм. Тон хүюун зугаатай, һонирхолтойнь Профсоюзна үйлсэдэ болоо. Сагай хэды хүндэшье һаа, урма зориггоо хухаржа ябангүй, сагаа аша туһатайгаар, сэдхэлдэ тэжээл асархаар үнгэргэжэ шадаха байна гэжэ хүдөөгэйхид харуулба.

Энэ найр торгнуудай харалһаа эхилээ. Эгээл һайн, гоёр шэмэглээтэй торт барихан залуухан Хандама Будаева түрүүшын һуури эзэлжэ, шанда хүртөө. Хүүлээрнь таабаринуудые таалган, дуунай мурьсөөн үнгэрөө. Үндэр наһатай төөбиин Норжима Абашееватай мурьсэхэ хүн үгы байба. Энэ хүмнай ябууд хоорондоо дуу зохёоһоод, хангюурдажэ байха юм. Ямаршье хэлсээнгүйгоор илагша гэжэ тоологдоод, бэлэг абаа. Ная

наһаяа алхажа ябаһан Паматцырен Тапхаев хайханаар дуулажа, аргагүй бэрхээр юрөөлнүүдые хэлээ. Залуушуул ехээр баярлажа, буурал сагаан

ҮЙЛСЫН НАЙНДЭР

аха зондоо ута наһа, удаан жаргал хүсэбэ.

Найрта хабаадагшад хоёр мого боложо хубаараад, һонин хүхиюутэй, шог зугаатай хэдэн наада үнгэргэбэ. Дээрэ нэрлэгдэһэн наада нютагай дүүрэн бэшэ дунда хургуулин багша Светлана Ивановна Борбоева бэлигтэй бэрхээр эмхидхэ. Тиихэдэ хулгана жэлтэй зоние амаршалаад, гарай бэлэгүүдые барюулаа бэлэй.

К. БАЛЬЖУРОВ.

"ПЛАНЕТА" - 49"

Иимэ гаршагтай һонинше 49-дэхи хургуулин коллективэй багшанар ба хурагшад гаргана. "Планета" гэжэ һонинше "Тис" гэхэн хэблэлдэ барладаг юм. Тэмдэглэлнүүд, дүй дүршэлтэй багшанарай хүдэлмэри тухай хөөрөөнүүд, хургуулин ажабайдалда болоһон энээдтэй учаралнууд - эдэ бүгэдэ газетын хуудаланууд дээрэ толилогдодог. Энэ газетэдэ ехэшье, багашье хүн өөрингөө һанал бодол, эдэб янын мэдээсэл, тэмдэглэл бэшэжэ, гуурһаяа туршажа үзэнэ.

"Планета" һонингой хэһэг багахан. Тиигэбэшье хургуули дотороо үргэнөөр тараг уншагдаһа.

Хургуулидаа өөрын һонингой байхада, ямар гоё гэшэб! Хурагшад мэдээгүй юмзээ мэдэжэ, шиндхэгдээгүй асуудалнуудта харюу оложо шадаһа. Энэһэнэй хүмүүжүүлгын үшөө нэгэ шата болоно ха юм.

Л. ДОРЖИЕВА,
БГУ-гай оюутан.

БЭРХЭ БАТМА

Загарайн аймагай Асагадай дунда хургуулин 3-дахи классай багша Доржиева Эрдэни-Дари Бадмаевна нютаг дээрэ хүндэтэй хүн юм. Эрдэни-Дари Бадмаевна 1989 ондо хургуулин дэргэдэ "Санжайсрайн" гэхэн үхибүүдэй фольклорно ансамбль эмхидхэдэ, урагшатайгаар хүтэлбэрилнэ. Энэ үгэ түбэдһөө буряадшалхада, "Бурханай үхибүүд" болоно.

Ансамбляда 24 хурагша хабаадана. Тэдэнэр Буддын шажанай буянгыё түбэд болон хуушан монгол хэлэн дээрэ уншадаг. Урда жэлнүүдэй Сагаалганда тус ансамбль олон дахин буряад театрта шадабари бэлигээ харуулан юм. Харин хүүлэй хоёр жэлдэ буряад театр ошожо шадаагүйл. Эрдэни-Дари Бадмаевна бэрхэ, шуран багша. Мүнөө ном зааж байһан 3 классай 22 хурагша бултадаа хайртай бурана.

Дүршэл ехэтэй багша эгээ дээдэ разрядаар ажалладаг. Аймагай уран найханай харалганда хурагшадын буряадаараа шүлэг уншажа, түрүү һуури ходоодоо эзэлдэг. Нютаг соо, хургуулида, мүн олоной дунда ямар хэмжээ ябууланууд болоһоб, Эрдэни-Дари Бадмаевна аһан шадалаараа оролдожо хабаададаг гэжэ мэдэнэбди.

Нютаг соогоо болон хургуулидаа бултанһаа түрүүлэн түрэл "Буряад үнэн" газетэдэ захил хэдэг заншалтай. Ганса өөрөө захил хэдэ байдаггүй, дүтэ һуудаг айлуудайнгаа, сугтаа ажаладаг багшанарайнгаа дунда захил эмхидхэдэгынь һайн даа. Энэ хүнэй гэр бүлэ һайнаар ажаһуудаг юм.

Наһанайнь нүхэр Тарба Доржиевич, хүбүүниинь Майдар, гурбан басагадтай - Тушалаг, Аян, Вандарья. Эрдэни-Дари Бадмаевна, тандаа "Буряад үнэн" газетээр дамжуулан ажадатнай, ажабайдалдатнай бүхы һайн найханше хүсэнэбди.

В. БАТОРОВ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Э.Д. ДОРЖИЕВА.

Авторай фото.

Зуһаландаа газарай эдээ ургуулагшадта

ТЭБХЭЭНСЭГҮҮД СӨӨ ХУУЛГАРТЫ

Помидорой, үгэрсын, кабачогой, патиссоной, тыквын, арбузай, дыниин, мүн калустынше рассадые үлэн үбһэнэй бутаар хэгдэһэн тэбхээнсэгүүд соо ургуулжа болодог юм. Энэ арга али алишье талаараа аша туһатай. **Нэгдэхээр,** хурьһэ үтэгжүүлхын тула ехэ олон зүйлнүүдые хэрэглэхгүй болодоно. Үхэрэй шэбхэ, модоной хибэдэһэн лэ бага хэмжээндэ хэрэглэгдэхэ. Эдэниие худхажа, 1-2 сантиметр зузаанаар үрэхэнүүдээ хушахат.

Хоёрдохээр, иимэ тэбхээнсэгүүд соо рассадые удаан сагай туршада байлгажа болохо юм. Жэшээлхэдэ, 25-30 үдэрэй туршада үгэрсын рассада байлгахаяа һанабал, тэбхээнсэг 10 x 10 сантиметр хажуушаа, мүн 15 сантиметр үндэртэй байха ёһотой. Эртэ таригдадаг томдуудай рассадые хажуушаа 12 x 12 сантиметр үндэртэй, мүн орой хурьһэндэ хуулагдадаг помидорнуудай рассада 15 x 15 x 20 сантиметр хэмжээнэй тэбхээнсэгүүд соо таригдадаг. Капустын рассадада 8 x 8 x 10 сантиметр хэмжээнэй тэбхээнсэгүүд хэрэгтэй.

Гурбадахээр, тэбхээнсэгүүд соохи рассада түргөөр ургадаг. Утаар ургахаһаан урид хурьһэндэ хуулагдахат. Иимэ аргаар ургуулахда газарай эдээн һайнаар үндэһэжэдэг, аша туһатай микроорганизмуудаар элбэг байдаг. Тиигэбэшье тэжээлэй бодосууд дутагдажа магад. Тиигэһээ долоон хоног соо нэгэ удаа холимог тэжээлээр уһалхат. 10 хуби уһан соо 1 хуби үхэрэй шабаһаа гү, али 20 хуби уһан соо 1 хуби шубуунай аргал холижо, уһалдагби.

Энэ тэжээлдээр минеральна бодосуудые нэмэхэдэ һайн.. Жэшээн, дээрэ дурсагдаһан уһа холиһон тэжээлэй 0,5 литр абаад, 1 багахан халбага аммиачна даһа, мүн 2 томо халбага гранула болгодоһон суперфосфат нэмэдэгбди. Али һаа, 0,5 стакан модоной үнэһэ хэрэглэжэ болохо юм. Шэбхэ, аргал орууланай хүүлээр 2-3 хоноод, модоной үнэһэ нэмэхэдэ таатай.

Һара бүри 2 дахин микрободосуудые уһан соо холижо, уһалдагбди. Жэшээлхэдэ, 10 литр уһандээр 7-8 грамм сернокислэ магни, 1 грамм борно кислота, 1-1 грамм марганцовко, сернокислэ цинк гэхэ мэтые нэмэхэт. Иимэ тэжээл олоогүй һаа, модоной үнэһэ тэбхээнсэгүүдтэ оруулжа байхат.

15 - 20 сантиметр үндэртэй модон хайрсагууд соо үлэн үбһэнэй бутануудаар тааруулан тайраһан тэбхээнсэгүүдээ хэхэт. Тиихэдэ хайрсагуудай оёрто модоной хибэдэһэ гү, али элһэ халуун уһан соо уридшалан дулаасуулаад, тараадагби. Нэмэлтэ тэжээл холиһон бүлээн уһаар тэбхээнсэгүүдээ уһалхат. Тэбхээнсэгэйнгээ тэгэн дунда 2 сантиметр гүнзэгыгөөр, хутагаар хонхосог отолон гаргахат. Хонхосог руугаа 2 үрэхэ хуулаад, дээрэһэнь үхэрэй шэбхэ модоной хибэдэһэ хоёрыё холижо, 1-2 сантиметр зузаанаар хушадагби. Уданы тэбхээнсэгүүдээ дээрэһэнь полиэтилен плёнкоор хушадагби.

Түрүүшын эшэхэнүүдэй бултайхатай адилен плёнко хушалтаа абаад, уһалжа хэрэгтэй. 7 хоног үнгэрхэдэ,

түрүүшынхисэ нэмэлтэ тэжээл оруулагдаха. Хэрбээ эшэхэнүүдэй түргөөр ургаа һаа, 10 хоножо, нэмэлтэ тэжээл оруулагдагби. Эшэ дээрэнь наһаһахануудай бии болоходо, хоёрдохи, хулашаг эшэнь аргааһанаар хайшалжа хаядагби.

Майн 15-20 багаар рассадаа дулаалагдаһан теплицэ гү, али парник соо оруулхат. Июниин 10-15-най хүүлээр тэбхээнсэгтэй рассадаа хурьһэндэ хуулажа болохо. Тиихэдэ нэмэлтэ тэжээл оруула хэрэгтэй.

Үлэн үбһэнэй бутануудай хабартаа гэдэжэ эхилхэдэ, хюрөөгөөр тайража абахада таатай. 50-60, сантиметр хэмжээнэй бутануудые шэлэхэт. Зундаа бутануудые бэлдэхэдэ эгээн таатай байдаг. Тиигэхэ үедөө тайраһан бутануудаа угаагаад, бусалгаха. һайса хатааха хэрэгтэй. Ногоонэй эшэ үндэһэн тиихэдэ ургахаа болдог юм. Хэрбээ ногоонойнь ургаад байбал, хайрсаг соо хэхэдэ, ногоотой дээдэ тээхи хубиень доошонь харуулжа табихат.

Иигэжэ бэлдэһэн тэбхээнсэгүүдээ 3-4 жэлэй туршада хэрэглэхэдэ болохо юм. Намарын, ургаса хуряанай хүүлээр, тэбхээнсэгүүдээ хурьһэнһөө хугалжа абаад, бог ногоонһоо сээрлээд, ерэхэ хабар болотор боонхо соо хэжэрхидэгби.

Үрэхэ тарихаһаан урид тэбхээнсэгүүдээ заатагүй бусалдагби. 10 литр уһан соо 0,5 стакан гранула болгодоһон суперфосфат нэмээд, бусалгаха хэрэгтэй.

Иимэ арга хэрэглэбэлтэй, баян ургаса абахатнай дамжаггүй.

Л. МУНГАЛОВА,
агроном.

ОНСО ӨӨРЫН БЭЛИГТЭЙ

Хабарай түрүүшын дэртэ Ц. Сампиловой нэрэмжэтэ музей соо мэргэжэлтэ бэшэ уран зураашадай тусхай хоёр выставкэ нээгдээ.

Уран зурааша А. Поляковой дурсахада нэгэ выставкэнь зориулагданхай. Нүгөөдэнь - Н. Оскорбиной түрүүшын выставкэ болоно. Выставкэнүүд өөрын онсо маягтай, шанаршэнжэтэй. Хоёр уран зураашад Буряад ороной ба Забайкалийн түмэр замай ажалшад юм. Өөрынгөө гол ажал хэрэгтэй хажуутаар түрэлхийн бэлиг шадабарияа мүлэжэ, онсо өөрсэ зурагуудые бүтээгээд, мүнөө бултанай үзэмжэдэ харуулан иинь хайшаалтай.

Н. Оскорбинтой ВСЖД-гэй таһагта сугтаа хүдэлһэн нүхэдын Николай Николаевичай иимэ уран бэлигтэй байһыень урид мэдээгүй байһанаа хөөрөө хэн. Аха нүхэрэйнгөө уран бирийн бүтээлнүүдые хаража баясаа.

А.В. Поляков онсо өөрын бэлигтэй уран зурааша байһан гэжэ ойгохоор хэн. Наһанһаа эртээр гээгдэһэниинь шаналмаар. Мүнөө эүүр энхэ ябабал, А.В. Поляков 93 наһаяа тэмдэглэхэ байгаа.

Выставкын нээгдэхэдэ, эхэнэрнүүдэй камерна ансамбль М. Хрушевагай хүтэлбэри доро Чайковскийн болон Варламовай хүгжэм, романснуудые гүйсэдхөө хэн.

Л. МИХАЙЛОВА.

Сагай уларил

ХҮЙТЭНЭЙ ХАҢА БУУХАГҮЙ

Хабарай түрүүшын һара альбонтой гэлсэдэг, газаамнай нэгэ дулаарна, нэгэ хүйтэрнэ. һаяын үдэрнүүдтэ дулааржа, тала дайдын саһан хайлаһан аад, дахинаа хүйтэржэ эхилбэ. Дулаан үдэрнүүдэй брлоходо, республикын урда, баруун-урда аймагуудта дунда зэргээр 3 градус дулаан бодоо юм. Тиихэдэ республика дотор бүхыдөө 3-8 градус хүйтэн болоо гэжэ сагай уларил шэнжэлэгшэд тодорүүлһан байгаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ Арктикаһаа хүйтэн уларилтай агаар хүрөжэ ерөбэ. Газзаамнай дулаарба гэн гэхээ, республикын урда, баруун-урда, түбэй аймагуудта һүгиндөө 20-25, холын хойто нютагуудта 35 градус хүртэр хүйтэрхөөр хүлээгдэнэ. Үдэртөө 5-10; Байгал шадарай аймагуудта 12-17 градус хүйтэн байхаар багсаагдана. Энэһэнэй мартын 16-17-18-най үдэрнүүдтэ үзэгдэжэ, халхилха, хуудам жабараар шэхэ хасарыемнай шэмхэхэнь ха.

Ц. ЖАЛСАНОВА,
Улаан-Үдын гидрометеобсерваториин таһагыё даагша.

Москвада үнгэргэгдэхэ Буряад Республикын үдэрнүүдые угтуулан

ТҮРЭЛ АРАДАА ТҮЛӨӨЛХЭ БЭЛИГТЭЙ

Москва хотодо Буряад Республикын үдэрнүүд үнгэргэгдэхээ байна. Уржадэр, мартын 14-дэ Буряадай гүрэнэй академическэ оперо болон баледэй театр соо москвагайхидта харуулагдахаар бэлдэгдэнэн ехэ гала-концерт табигдаба.

Концертые хүтэлбэрлэн эстрадна артистнууд Жаргад Бадмацыренов Эржена Жамбалова хоёр буряад, ород хэлэн дээрэ амаршалгын найхан үгэнүүдые хэлэжэ, тайзан дээрэ "Байгал" ансамблин бэлигтэй бэрхэ артистнуудые урибад. Хүхэ номин тэнгэрийн үнгэтэй сэнхир найхан тэрлигүүдые үмдэлэн ятаг дээрэ наададаг басагад гаража, амаршалгын дуунай аялга зэдэлүүлэн, Буряад найхан оройнгоо арад зоной баян дэлгэр сэдхэлтэй танилсуула. Тэдэнэй һүүлээр Россин соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ, "Бадма сэсэг" ансамблин хүтэлбэрлэгшэ Д. Бадлуевай зохёон "Хун шубуудай наадан" гэнэн хатарые уян нугархай бэстэй, сэбэр найхан шарайтай зургаан хүбүүд ялас гэмээр хатаржа, удаан альга ташалгаар дахинаа уригдаба. Уданишьегүй хүгжэмэй түргэн аялга зэдэлжэ, хүбүүд "Бохир, бохир" хатарай наада бүри гоёор гүйсэдхэбэ.

Франци, Солонгос гүрэнүүдтэ хүүгэдэй зохёохы уран бэлигтэй харалгын дипломант ба лауреат

болоһон хоорой үхибүүдэй (хүтэлбэрлэгшэнь Россин соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ Б. Ким) "Хани нүхэдүүд" гэнэн дуу гүйсэдхэхэдэнь, аялгань шэхэндэ зөөлэхэнөөр дуулдана. Зал соо һууһан зон энэ дуунай анханайхиһаа ондоошогоор гүйсэдхэгдэһые ойлгоо ёһотой. Үхибүүд удаадахи "Стадо маток" гэнэн дуугаа дуулахадаа, орбогорхон маадайнүүдай маарадаһые дууриан нажаана хэбэртэй.

Манай оперо болон баледэй театрай урдаа хараха суута солистнууднай Москвагай ехэ-ехэ театрнууд соо уран бэлигтэй харуулха гэжэ мэдэебди. Уласхоорондын конкурснуудай лауреат, СССР-эй арадай артист Галина Шойдагбаевагай "Аида" оперын гол героиня Аидын парти гүйсэдхэхэнэнь һүүлээр зал соо һууһан зон юундэ энэ нэрэ солотой артистые нэгэхэн дууханаар табиха нэм даа, дахинаа урибад. Галина Шойдагбаевагай наһанайн нүхэр, Россин габыята артист Вячеслав Бальжинимаев тайзан дээрэ уригдажа, буланда дуратай "Травиата" оперын "Застольная" гэнэндуу хожулан зэлэдүүлжэ, харагшадайнгаа сэдхэхэлые шэмэглэхээрэе болобо.

Саашадаа тус театрай болон бусад хотымнай театрнуудай бэлигтэй бэрхэ артистнууд, дуушад Буряад нютагайнгаа

харагшадые аялга найхан хүгжэмэйнгөө эгээл эльгэ зүрхэнэй дуунуудые шэлэжэ хангоурдабад гэжэ ойлгосотой байба. Түгэхэлдөө солото дуушад, уран бэлигтэйшүүд бултадаа тайзан дээрэ гаража,

Буряад найхан ороноо магтаһан "Песня о родной земле" гэжэ дуу эхилхэдэнь, зал соо һууһан хүнүүд булта бодожо, оройнгоо ниислэл хото - Москва зорихоёо байһанг

артистнуудтаа сэдхэхэлэй найхание хүсэн амжалтатайгаар концерт-наадаа харуулжа ерэхыень үрэн байбад.

Гала-концертын һүүлээр хамба ламын орлогшо Доржо ламатай уулзажа хөөрэдэбэбди:
- Ехэл гоё концерт бэлдэгдээ. Москвагай арад зон хүндэтэйгөөр угтаха даа. Зүгөөр эдэ нүхэднай москвагайхидта буряад арад гээшэмнай ехэл дэлгэр сэдхэлтэй, зоригтой зон гэжэ харуулжа, мэдүүлжэ ерэг лэ. Мүн энэ хүндэ хүшэр сагай байдалһаа буряадууд мултгаран гараха шадалтай гэжэ ойлгуулха ёһотой, - гэжэ хэлээд, аян замынь арюудхан, сэбэрлэжэ үгэбэ.

Галина ЗАНАЕВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: республикын габыята артист Б. Будаев; СССР-эй арадай артист Д. Дашиев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото-зурагууд.

ЭДЭЭННЭЭ АРСАНАН ЗАНДАА

Агын округой Новоорловск тосхоной аргашиад тээсгэн үлэн хооһоор буһалгаалһан аад, хоёр харынгаа салин хүлһэ абажа, ажалаа эхилһэн юм. Наянай дахяад үлэн хооһоор буһалгаалжа эхилбэ. Нёдондонойнгоо салин абаха гэжэ найдаһаниинь, тэрэнь бүтэбэгүй ха. Февралийн 20-һоо 14 аргашиадаар хамта тэндэхи 18 багшанар энэ буһалгаанда оролцобд. Шалтагааниинь - баһал мүнгээе абадаггүй ушар.

Округой захиргаанай гулваа Б. Аюушев, районной гулваа Д. Дугаров, Агын Үнэн алдартан һумын санаартан Владимир болон бусад эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд үлэсхэлэн байдал соносхогшодтой уулзажа, буһалгаа зогсоохо тухай хөөрэлдэбэшье, үрэ дүн туйлабагүй.

Бүтэсэдһээ салин абадаг алба хаагшад барандаа хэдэн һараар салингаа абаагүй, адлил байдалда орошонхой. үшөө тээсэжэ байна ха. Округой гулваа иимэ онсо түгшүүрилтэй байдалай тохёолдоһон ушарые ойлгуулхын ба салин хүлһэ түлэхэ арга бэдэрхын тула Москва хото мордобо. Тэрэнэй бусатар үлэн хооһоор буһалгаа соносхогшод энэ үйлэ хэрэгээ үргэлжэжүүлэхэ зорилготой.

Хан гэхэ ханирһагүй хармаантай засаг түрын хүтэлбэрлэгшэдтэшье баһал бэлэн бэиэ хани.

Ц. ГОНГОРОВ.

Республикын наһажаал журналист

Базар Дамдинович
ЦЫБЕНДОРЖИЕВАЙ

наһа бараһан ушараар Буряад Республикын Журналистнуудай холбоон, "Селенга", "Бурятия", "Буряад үнэн" газетэнүүдэй редакцинуудай коллективүүд гэр бүлэдэнь, түрэлхидтэнь, дүтын хүнүүдтэ гүнзэгы шаналаа гашуудалаа мэдүүлнэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редакторай орлогшо С.Д.РИНЧИНОВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: ДАШЕЕВА Г. Х., ДОНДОГОЙ Ц. Ц.; ЖПЖНГОВ Б.М.Ж. (харюусалгата секретарь), ОЧПРОВ С.Д., ПИПЛАЕВ В.П. (хэблэгэй директор), ЦЫРЕНДОРЖИЕВИЦЬ (режисктор), САМБЯЛОВ А.Т.В.

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ,
Каландаришвиллин
үйлсэ, 23, "Буряад үнэн"
газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2
хуудалан хэмжээтэй.
Индекс 50901.
Хэлэг 4170.
Хэблэдэ
тушаагдаһан саг 17.00.

"Республиканска типографи" гэнэн АО-до
газетэ хэблэгдээ.
Директорэинь телефон: 2-40-45.
Б-0079-дэхи номертойгоор бүрдхэлдэ
абтайхай.
Заказ № 7723.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшонорой - 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретаринь - 2-50-52, секретариадай - 2-60-91, таһагууд: шийтгэн-политическэ - 2-55-97 (даагшани), 2-61-35, 2-56-23, социальн-экономическа - 2-64-36 (даагшани), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмтэй болон нургуулшнуудай - 2-60-21, (даагшани), 2-57-63, олоһонгийн хүдэлмэринин ба мэдээсэлэй - 2-54-93, (даагшани), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорнуудай - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76. Манай корреспондентнууд: Агинскда - 3-42-19; Закаменскда - 30-61.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтери - 2-23-67, вхата - 2-35-95.